

GHIDUL TĂU DESPRE BUGETE PUBLICE

 autori: **Diana Tăbleț** și **Elena Calistru**, Funky Citizens

 diana@funky.org
elena@funky.org

**Centrul pentru Monitorizarea
Transparenței și Responsabilității
Fiscal-Bugetare**

Proiect derulat de:

Introducere

Acest material reprezintă un ghid introductiv despre bugetele publice. Destinat societății civile și cetățenilor care doresc să înțeleagă cum pot contribui la schimbare prin implicarea lor în procesul bugetar, ghidul prezintă noțiunile de bază despre bugete locale, naționale, achiziții publice și fonduri europene. Mai mult decât atât, acest ghid poate fi perceput ca abecedarul banilor publici, explicând pe înțelesul tuturor cum se citește bugetele publice și prezentând modele concrete de implicare civică.

Fiecare capitol include: termeni cheie, legislație relevantă, principii de bază și surse de date.

Cuprins

1. Bugetele publice locale.....	5
1.1. Definiții.....	5
1.2. Ce sunt, de fapt, bugetele publice locale?.....	6
1.3. Principii de bază.....	9
1. În primul rând, este esențial să înțelegi unde găsești bugetul.....	9
2. Bugetul tău local poate să arate diferit față de bugetul meu local.....	10
3. Formatul bugetelor diferă și el.....	10
4. Sumele sunt exprimate întotdeauna în „mii lei” în buget și direct în „lei” în execuție bugetară.....	11
5. Codurile clasificărilor funcționale și economice îți pot indica ordinea indicatorilor din buget.....	12
1.4. Anatomia bugetelor publice locale.....	14
1.5. Recapitulare.....	27
1.6. Epilog.....	27
2. Investițiile publice locale.....	29
2.1. Noțiuni de bază.....	29
MINI-DICȚIONAR.....	29
Cadru legal.....	30
Ce informații trebuie să conțină programul obiectivelor de investiții?.....	30
Cum sunt grupate obiectivele de investiții?.....	31
Ce conțin documentațiile tehnico-economice și pentru ce tip de investiții se elaborează?.....	32
Cine aprobă documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții noi?.....	33
Cine aprobă proiectele de investiții publice locale?.....	34
2.2. Cum citim bugetele obiectivelor de investițiilor?.....	34
Exemple de liste ale obiectivelor de investiții.....	35
2.3. Epilog.....	42
3. Achiziții publice.....	43
3.1. Sistemul instituțional de achiziții publice.....	44
3.2. Procesul de achiziții publice.....	45
1. Planificarea.....	45
2. Inițiere.....	45
3. Implementarea.....	45

4. Finalizarea procedurii.....	46
5. Execuția contractului / acordului-cadru.....	46
3.3. Obligații de transparență.....	47
3.4. Resurse.....	47
4. Bugetul de stat.....	48
4.1. Noțiuni introductive.....	48
Legislație relevantă.....	48
Termeni cheie.....	49
Actori cheie.....	51
Conținut.....	52
Principii și reguli bugetare.....	53
4.2. Calendarul bugetar.....	54
4.3. Unde găsim datele?.....	56
4.4. Cum ne uităm prin bugete.....	63
Legea bugetului de stat.....	64
Bugetele programelor.....	67
Bugetul general consolidat.....	69
4.5. Motivații.....	71
5. Fonduri europene.....	73
5.1. Introducere și Context: CFM și MRR.....	73
5.2. Despre Bugetul UE.....	73
Descrierea fondurilor.....	73
Alte Fonduri și Programe.....	74
Diferențe față de alte Fonduri.....	74
5.3 Importanța FESI în Bugetare.....	75
Transparența fiscală și participarea civică.....	75
5.4. Cum vedem în bugete unde suntem cu absorbția fondurilor europene.....	75
6. Modele.....	79
6.1. Model cerere dezbatere buget local.....	79
6.2. Model contestație buget local.....	80
6.3. Model amendament buget local.....	81
Procedura.....	81
Modelul.....	82

1. Bugetele publice locale

Bugetul public local reprezintă documentul de bază pentru gestionarea fondurilor în cadrul unei unități administrativ-teritoriale (UAT). Aceste documente sunt redactate (de obicei) sub formă de tabele, în care trebuie prezentate toate sumele de bani care urmează să fie încasate și, mai apoi, cheltuite de autoritățile locale, într-un an bugetar. Bugetele locale trebuie să fie publice pe site-ul primăriei, unde cetățenii le pot consulta, analiza și, la început de an bugetar, pot trimite plângeri și cere clarificări în etapa de proiectare a bugetului local.

Consultarea bugetelor poate părea copleșitoare, în special pentru cetățenii care se află la prima lor încercare de a desluși modul în care autoritățile planifică să gestioneze banii publici. A înțelege structura unui buget public și modul în care poți să-l citești reprezintă primii pași în munca ta de cetățean implicat sau de detectiv al banilor publici.

Această serie de materiale explică pe îndelete cum sunt structurate bugetele, ce poți face cu ele odată ce le înțelegi și cum poți deveni un *wizard* al bugetelor publice locale.

1.1. Definiții

Dacă ești la primul tău contact cu bugetele publice, înainte de a înțelege cum sunt structurate, trebuie să facem o trecere în revistă a termenilor pe care e musai să-i înțelegi, pentru că, mai mult ca sigur, îi vei regăsi în bugete.

MINI-DICȚIONAR AL BUGETELOR PUBLICE

buget public

= document oficial care prezintă previziunile financiare dintr-un an bugetar

an bugetar

= anul financiar pentru care se aprobă bugetul; coincide cu anul calendaristic

clasificație funcțională

= mod de grupare a bugetului în funcție de

clasificație economică

= mod de grupare a bugetului după destinația fondurilor (ex: cheltuieli de

Proiect derulat de:

domeniu (ex: educație, sănătate etc.)

personal)

credit bugetar

= limita maximă până la care se pot efectua plăți în decursul unui an bugetar; cât e plapuma

credit de angajament

= limita maximă a cheltuielilor ce pot fi angajate în timpul exercițiului bugetar; cât poți trage de plapumă

Dacă vrei să aprofundezi lista de termeni pe care îi poți întâlni în finanțele publice, poți consulta [dicționarul finanțez-român](#), realizat în cadrul proiectului „Bani Publici”.

1.2. Ce sunt, de fapt, bugetele publice locale?

Bugetul local este documentul care prevede, anual, veniturile și cheltuielile la nivel de unitate administrativ-teritorială. Acestea sunt întocmite și publicate de primăriile de comune, orașe, municipii și, în cazul București-Ilfov, la nivel de primărie generală și primării de sectoare. **Bugetele** reprezintă o planificare amănunțită a modului de cheltuire a banilor publici, pe parcursul unui an bugetar. Totuși, trebuie avut în vedere faptul că bugetele sunt doar o previziune a veniturilor și cheltuielilor unei primării, realitatea financiară putând fi consultată în execuțiile bugetare de la sfârșit de lună/ an.

Pentru a simplifica și înțelege mai bine ce sunt și cum sunt construite bugetele publice, vom face o analogie între acestea și gestionarea resurselor financiare personale. Desigur, fondurile publice funcționează după reguli clar stabilite de un cadru legal ce trebuie respectat. Comparativ cu bugetul personal, bugetele publice sunt gestionate într-un context mai riguros și birocratic, însă acest exercițiu de imaginație poate facilita buna înțelegere a mersului banilor publici.

Proiect derulat de:

Așa cum fiecare cetățean dispune de resurse financiare limitate, pe care trebuie să le împartă în costuri de trai și în eventuale investiții, autoritățile locale trebuie să gestioneze banii publici pentru a funcționa și a se dezvolta. Bugetul unei localități este structurat pe **venituri** și **cheltuieli**. Veniturile pot proveni din mai multe surse, însă principala linie de finanțare o reprezintă taxele și impozitele locale. Similar, în cazul indivizilor, venitul principal este reprezentat de salariu sau pensie, dar acestea pot fi suplimentate prin întreprinderea altor activități comerciale sau prin diferite tipuri de venituri pasive.

Odată cu existența surselor de venit, apare responsabilitatea gestionării fondurilor disponibile, care trebuie cheltuite pentru a satisface diferite nevoi și dorințe. Capitolul *cheltuieli* al bugetelor publice locale este împărțit în două secțiuni: de **funcționare** și de **dezvoltare**. Secțiunea de funcționare reprezintă nevoile de bază, iar secțiunea de dezvoltare constituie așa-zisele „dorințe”, adică lucruri de care nu ai neapărat nevoie ca să exiști, dar care îți îmbunătățesc considerabil nivelul de trai.

Secțiunea de funcționare este obligatorie în orice buget public, pentru ca instituțiile să supraviețuiască.

La fel cum, la nivel personal, oamenii trebuie să-și satisfacă în primul rând nevoile de trai (hrană și adăpost, dar și igienă, utilități și alte asemenea), primăriile trebuie să prioritizeze cheltuielile de personal și cheltuielile cu bunuri și servicii de funcționare și întreținere. Dacă oamenii au nevoie de apă și hrană ca să supraviețuiască, angajații reprezintă „motorul” de funcționare al instituțiilor, fără de care acestea nu pot exista.

Proiect derulat de:

Pentru că fericirea nu înseamnă doar o burtă plină, un acoperiș deasupra capului și facturi plătite, probabil vei vrea să-ți folosești sumele de bani rămase din bugetul personal pentru satisfacerea diferitelor dorințe, sau pentru a-i înmulți prin investiții. Echivalent, în bugetele locale, secțiunea de dezvoltare prezintă fondurile disponibile pentru îmbunătățirea nivelului de trai la nivel de unitate administrativ-teritorială, prin bugetarea diferitelor investiții.

Așa cum, la nivel personal, îți dorești să ai parte de cât mai multe experiențe pozitive, la fel probabil că vrei ca orașul/ comuna în care locuiești să crească și să devină un loc mai bun. Totuși, e important să înțelegem că a dispune de resurse financiare, nu vine automat la pachet cu îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. Nivelul de responsabilitate cu care sunt gestionați banii, de către autoritățile publice, reprezintă unul dintre factorii decisivi în stabilirea ritmului de dezvoltare al unei localități. Desigur, a înțelege cum să citești bugetele publice nu este suficient pentru a-ți răspunde la întrebări de tipul „**dar de ce nu a terminat primăria drumul x de y ani de zile?**”. Calendarul investițiilor depinde de mai mulți factori, inclusiv de cerințele impuse de diferite tipuri de finanțare. Și da, UAT-urile nu se dezvoltă numai prin fondurile asimilate din taxe și impozite, ci și prin atragerea de finanțări europene sau prin intermediul diferitelor programe de nivel național.

Cu toate acestea, a ști să citești un buget local este un bun punct de pornire, pentru a înțelege ce se întâmplă cu banii tăi, odată ce ajung pe mâna autorităților și pentru a-i putea trage la răspundere pe decidenți, dacă observi nereguli în modul în care planifică să îi cheltuie.

1.3. Principii de bază

Acum că ai înțeles, în mare, ce sunt bugetele publice locale, probabil că vrei să știi cum arată unul și ce poți, de fapt, să găsești în ele. Totuși, înainte de a-ți prezenta „anatomia” unui buget public, trebuie să ai în vedere câteva aspecte. Desigur, dacă ești familiar deja cu astfel de documente, poți să sari peste această secțiune.

Pe de altă parte, dacă vrei să aprofundezi principiile de bază ale unui buget local sau dacă vrei să afli mai multe despre procesul de întocmire a bugetelor locale, poți consulta ghidul „[Introducere în bugete și bani publici](#)”, realizat în cadrul proiectului *Republica Funky*. Așadar, iată ce trebuie să știi înainte să înțelegi cum se citește un buget public:

1. În primul rând, este esențial să

înțelegi unde găsești bugetul.

Primăriile sunt obligate să publice pe site-ul oficial atât proiectul de buget, bugetul inițial aprobat, cât și toate rectificările bugetare. De obicei, aceste documente se găsesc într-o secțiune special dedicată în interiorul site-ului, care poate să poarte numele „*Buget*”, „*Situații financiare*”, „*Date financiare*” sau alte denumiri similare.

Această secțiune poate să fie una de sine stătătoare, așa cum este cazul [Primăriei Municipiului București](#), unde pagina dedicată bugetului poate fi accesată direct din meniul principal. Totuși, în cele mai multe cazuri, bugetul reprezintă o subsecțiune a site-ului Primăriei, de obicei, fie a secțiunii „*Transparenței instituționale*” sau a „*Informații de interes public*”. De exemplu, în cazul [Primăriei Sectorului 6](#), bugetul poate fi regăsit accesând pagina „*Transparență instituțională*” > „*Date financiare*”.

Dacă totuși nu găsești bugetul local, folosind metodele explicate mai sus, te poți ajuta de funcția de căutare, care este integrată în cele mai multe site-uri de primării.

Din păcate, există și cazuri în care, deși există pe site secțiune special dedicată bugetului local, aceasta să fie goală sau neactualizată de foarte mult timp. Dacă te regăsești într-o astfel de situație, poți cere primăriei o copie a documentelor oficiale, care cuprind bugetul local aprobat, prin intermediul [legii 544/ 2001](#), privind liberul acces la informații de interes public.

2. Bugetul tău local poate să arate diferit față de bugetul meu local.

Bugetele publice sunt întocmite după o oarecare structură standard, dar nu există un model riguros, care să fie impus tuturor UAT-urilor. Asta înseamnă, automat, că bugetul fiecărei primării va arăta, într-o oarecare măsură, unic și diferit față de toate celelalte. Cu toate acestea, odată ce te prinzi cum sunt structurate bugetele publice, designul documentelor nu va reprezenta un impediment în citirea și deslușirea acestora.

3. Formatul bugetelor diferă și el.

Dacă nu era suficient că, din punct de vedere vizual, bugetele publice nu arată întotdeauna la fel, este bine să ai în vedere faptul că nici formatul nu este întotdeauna același. Totuși, datorită limitărilor tehnice, în acest caz vei găsi una (sau mai multe) dintre următoarele variante:

- **Format XLSx.** Unele primării sunt transparente și își publică bugetele publice în format deschis și editabil. Dacă ești norocos și găsești bugetul local în acest format, poți să-l deschizi și analizezi în liniște în Microsoft Excel, fără să-ți mai bați capul cu formatări și convertirea documentului

→ **Format PDF.** În cele mai multe cazuri vei găsi bugetul local în format PDF, care poate să fie de două tipuri: scanat sau pdf cu text.

- ◆ **PDF-ul cu text** este un format semideschis, care îți permite căutarea de cuvinte-cheie și selectarea textului. Poți să analizezi și citești bugetul local direct în acest format sau, dacă preferi să lucrezi în Excel, îl poți converti ușor în format XLSx, cu ajutorul unui [instrument](#) online și gratuit.
- ◆ **PDF scanat:** e foarte posibil să găsești bugetul local scanat. Dacă te regăsești în această situație și nu vrei doar să arunci o privire pe cifrele alocate de primărie, poți folosi un instrument care utilizează *Optical Character Recognition (OCR)*, pentru a transforma documentul într-un format mai prietenos. Un astfel de program este *Abbyy FineReader*, care permite salvarea documentului în orice format.

4. Sumele sunt exprimate întotdeauna în „mii lei” în buget și direct în „lei” în execuție bugetară.

În bugetele publice, sumele de bani sunt scrise ca fiind de o mie de ori mai mici, pentru a fi mai ușor de citit și de parcurs. Asta înseamnă că, la fiecare valoare din buget, trebuie să mai adaugi la final trei 0-uri pentru a citi suma corectă. De pildă, dacă în bugetul primăriei tale veniturile totale sunt scrise sub forma „2.000.000”, acest număr reprezintă, de fapt, 2 milioane de mii de lei, adică 2 miliarde.

Dacă, totuși, sumele din buget par prea mari după ce sunt înmulțite cu 1000, e posibil ca primăria să fi făcut o greșeală de redactare și să fi scris numerele direct la valoarea lor reală. Se întâmplă rar, dar nu este imposibil. E puțin probabil să te regăsești într-o astfel de situație însă, dacă bănuiești că ai dat peste un astfel de buget, poți verifica ușor fie comparând bugetul cu unul publicat în anii

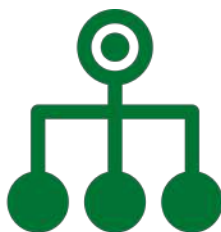

precedenți, fie prin compararea bugetului cu execuția bugetară. Sumele pot să difere între aceste documente, dar nu vor fi niciodată, de la un an la altul, de o mie de ori mai mari.

5. Codurile clasificărilor funcționale și economice îți pot indica ordinea indicatorilor din buget.

Fiecare sumă de bani inclusă în bugetele publice este echivalentă unui indicator, care are propriul cod unic, acceptat de toți actorii implicați în finanțele publice. Aceste coduri stau la baza construirii bugetului public și îți pot indica poziția în care te afli atunci când citești un buget. Aceste coduri reprezintă, de fapt, clasificările funcționale și clasificările economice, și sunt construite sub forma unei înșiriri de perechi de numere.

Codurile sunt construite astfel încât să indice capitole, subcapitole și paragrafe ale bugetelor publice. De pildă, indicatorul „*impozit pe profit de la băncile comerciale*” are codul „01.00.02” și reprezintă un subcapitol al capitolului „*impozit pe profit*”, care are codul „01.00” (care se mai poate scrie și „01.00.00”). Prima pereche de cifre indică capitolul („01”), iar ultima pereche, „02”, subcapitolul.

De pildă, domeniul „*învățământ*” are codul „65.00” și se împarte în următoarele subdomenii/ subcapitole: administrație centrală; servicii publice descentralizate; învățământ preșcolar și primar; învățământ secundar; postliceal; superior; învățământ nedefinibil prin nivel; servicii auxiliare pentru educație; servicii educaționale complementare. Apoi, fiecare dintre aceste subdomenii se împart în și mai multe categorii. De exemplu, învățământul secundar cuprinde atât învățământul secundar inferior, superior, cât și învățământul profesional. Subcapitolul „*învățământ nedefinibil prin*

Proiect derulat de:

nivel” se împarte în *centre de specializare, perfecționare, calificare și recalificare*; în biblioteci, case de copii și învățământ special. Așa cum, în cazul învățământului, domeniul este împărțit în subdomenii și categorii, la fel se întâmplă și în cazul celorlalte domenii, finanțate din fonduri publice și incluse în bugetele locale.

CHELTUIELI CLASIFICATIA FUNCTIONALA			
Capitol	Subcap.	Paragraf	DENUMIREA INDICATORILOR
65.00			Invatamant
	65.00.01		Administratie centrala
	65.00.02		Servicii publice descentralizate
	65.00.03		Învatamânt prescolar si primar
		65.00.03.01	Învatamânt prescolar
		65.00.03.02	Învatamânt primar
	65.00.04		Învatamânt secundar
		65.00.04.01	Învatamânt secundar inferior
		65.00.04.02	Învatamânt secundar superior
		65.00.04.03	Invatamant profesional
	65.00.05		Învatamânt postliceal
	65.00.06		Învatamânt superior
		65.00.06.01	Învatamânt universitar
		65.00.06.02	Învatamânt postuniversitar
	65.00.07		Învatamânt nedefinibil prin nivel
		65.00.07.01	Centre de specializare, perfectionare, calificare si recalificare
		65.00.07.02	Biblioteci centrale, universitare si pedagogice
		65.00.07.03	Case de copii
		65.00.07.04	Învatamânt special
	65.00.11		Servicii auxiliare pentru educatie
		65.00.11.01	Tabere si turism scolar
		65.00.11.02	Casa Corpului Didactic
		65.00.11.03	Internate si cantine pentru elevi
		65.00.11.04	Camine si cantine pentru studenti
		65.00.11.30	Alte servicii auxiliare
	65.00.12		Servicii educaționale complementare
		65.00.12.01	Școală după școală
<i>din 2022</i>	65.00.13		Învățământ antepreșcolar
	65.00.25		Cercetare si dezvoltare pentru invatamant
	65.00.50		Alte cheltuieli în domeniul învățământului

Lista completă a clasificațiilor funcționale și economice poate fi consultată, [accesând](#) site-ul Ministerului Finanțelor Publice.

1.4. Anatomia bugetelor publice locale

Așa cum am menționat anterior, bugetele publice pot fi regăsite în tot felul de forme și formate, dar, dincolo de acest aspect, baza de înțelegere a acestora este aceeași, indiferent de cum arată documentul.

Bugetele publice locale se împart în două mari categorii: **venituri** și **cheltuieli**. Capitolul cheltuielilor cuprinde atât cheltuieli de funcționare, cât și cheltuieli de dezvoltare. Aceste două secțiuni sunt uneori prezentate împreună, iar altele diferențiate și marcate ca atare.

Nu poți înțelege cum se citește un buget public, dacă nu te uiți mai întâi la cum arată un buget public. Iată câteva exemple:

Exemple de bugete locale

Municipiul București

Bugetul local detaliat la venituri pe capitole și subcapitole și la cheltuieli pe capitole, subcapitole, paragrafe, titluri, articole și aliniate pe anul 2023

Nr. Crt	Denumire Indicator	Cod Indicator		Total	Din care credite bugetare destinate stingerii platilor re
		Clasificatie functionala	Clasificatie economica		
SECTIUNEA DE FUNCTIONARE + SECTIUNEA DE DEZVOLTARE					
1	Total Venituri			8.091.745,00	
2	TOTAL VENITURI	00.01		8.091.745,00	
3	I. VENITURI CURENTE	00.02		6.068.191,00	
4	A. VENITURI FISCALE	00.03		4.974.508,00	
5	VENITURI PROPRII	00.04		6.384.088,00	
6	A1. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT SI CASTIGURI DIN CAPITAL	00.04		4.905.660,00	
7	A12. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT, SI CASTIGURI DIN CAPITAL DE LA PERSOANE FIZICE	00.06		4.905.660,00	
8	Impozit pe venit	03		11.600,00	
9	Impozitul pe veniturile din transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal	03.18		11.600,00	
10	Impozitul pe veniturile din transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal	03.18.00		11.600,00	
11	Cote si sume defalcate din impozitul pe venit (se scad)	04		4.894.060,00	
12	Cote defalcate din impozitul pe venit (se scad)	04.01		4.894.060,00	
13	Cote defalcate din impozitul pe venit (se scad)	04.01.00		4.894.060,00	
14	A4. IMPOZITE SI TAXE PE BUNURI SI SERVICII	00.10		55.928,00	

Municipiul București - RGA

1 / 97

Exemplul 1:

Bugetul Primăriei Generale a Municipiului București

Formatul este semideschis (PDF cu text), ceea ce înseamnă că se pot căuta cuvinte-cheie în document, iar textul poate fi selectat.

Sunt prezentate, împreună, secțiunile de funcționare și dezvoltare, iar apoi listate individual.

CONSILIUL LOCAL LUCIENI

ANEXA NR. 1 LA HCL NR. _____

PROGRAM BUGET LOCAL ANUL 2023 SI ESTIMARI 2024-2026

MIL LEI

DENUMIREA INDICATORILOR	COD	Program an 2023	Program an 2024	Program an 2025	Program 2026
TOTAL VENITURI	00.01	6047	3984	3865	
VENITURI PROPRII	49.00	1973	1343	1365	
Impozit pe venit	03.02	7			
Impozit pe veniturile din transferari imobiliare	03.02.18	1			
Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	04.02	1352	665	682	
Cote defalcate din impozitul pe venit	04.02.01	297	292	305	
Sume alocate din cote defalcate pentru echilibrarea bugetelor locale	04.02.04	585	373	377	
Sume repartizate din fondul la dispoziția Consiliului Județean	04.02.05	370			
IMPOZITE ȘI TAXE	07.02	317	344	349	
Impozit pe clădiri	07.02.01	133	141	146	
Impozit pe clădiri persoane fizice	07.02.01.01	119	125	130	
Impozit pe clădiri persoane juridice	07.02.01.02	14	16	16	
Impozit pe teren	07.02.02	178	195	195	
Impozit pe teren persoane fizice	07.02.02.01	95	100	100	
Impozite pe teren persoane juridice	07.02.02.02	3	5	5	
Impozit pe teren extravilan	07.02.02.03	80	90	90	
Taxe judiciare de timbru	07.02.03	1	2	2	
Alte impozite și taxe	07.02.50	5	6	6	
Sume defalcate din TVA	11.02	3595	2647	2500	
Sume din TVA pentru cheltuieli descentralizate la nivelul comunităților	11.02.02	2219	1945	1965	
Sume defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale	11.02.06	1576	696	535	
Impozit pe spectacol	15.02				
Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor, sau pe desfășurarea de activități	16.02	172	179	179	
Impozite mijloace transport	16.02.02	171	177	177	
Impozite mijloace transport pers. Fizice	16.02.02.01	151	155	155	
Impozite mijloace transport pers. Juridice	16.02.02.02	20	22	22	
Taxe și tarife pt. Eliberarea de licențe	16.02.03	1	2	2	
Venituri din proprietate	30.02	55	60	60	
Redevente miniere	30.02.05.01	10	10	10	
Venituri din concesiuni	30.02.05.30	45	50	50	
Amenzii și penalități și confiscări	35.02	75	90	90	
Venituri din amenzi	35.02.01	75	90	90	

Exemplul 2:
Bugetul Comunei Lucieni,
jud. Dâmbovița

Bugetul este publicat ca PDF scanat, ceea ce înseamnă că textul nu poate fi selectat și nici nu pot fi căutate cuvinte-cheie. În cazul unui astfel de buget, dacă nu vrem să copiem manual cifrele din buget, avem nevoie de un instrument care utilizează OCR.

Structura documentului este ușor diferită față de bugetul PMB, fiind incluse și bugetele estimative pentru perioada 2024-2026, nu numai bugetul aprobat pentru anul în curs.

ROMÂNIA

JUDEȚUL ALBA

COMUNA CIUGUD

Anexa 1

PROIECT BUGETUL LOCAL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI
PE ANUL 2022

mii lei

Denumire indicatori	Cod rând	Prevederi bugetare inițiale
TOTAL VENITURI	0001	23.000,00
I.VENITURI PROPRII	4902	12.297,00
I.VENITURI CURENTE	0002	13.600,00
A.VENITURI FISCALE	0003	6.627,00
A1.2 IMPOZIT PE VENIT, PROFIT, CÂȘTIGURI DIN	0004	2.973,00
Impozit pe venit	0302	15,00
Impozit venit proprietăți imobiliare	030218	15,00
Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	0402	2.955,00
Cote defalcate din impozitul pe venit	040201	2.955,00
Sume din impozitul pe venit pt echilibrare	040204	0,00
Sume din fondul la dispoziția consiliului județean	040205	0,00
A3. IMPOZITE ȘI TAXE PE PROPRIETATE	0009	1.671,00
Impozite și taxe pe proprietate	0702	1.671,00
Impozit și taxa pe clădiri	070201	1.170,00
Impozit pe clădiri de la persoane fizice	07020101	390,00
Impozit pe clădiri de la persoane juridice	07020102	780,00
Impozit și taxa pe teren	070202	420,00

Exemplul 3:
Bugetul Comunei Ciugud,
jud. Alba

Bugetul este publicat în PDF cu text, dar, spre deosebire de PMB, structura este diferită. Nu există coloane separate pentru clasificările funcționale și cele economice. Capitolele și subcapitolele (de pildă „A. Venituri fiscale”, cu subcapitolul „A.1.2. Impozit pe venit, profit [...]”) sunt similare cu cele regăsite în bugetul Primăriei Capitalei.

DENUMIREA INDICATORILOR	Cod indicator	PREVEDERI ANUALE					PREVEDERI TRIMESTRIALE				ESTIMARI		
		TOTAL	Trim I	Trim II	Trim III	Trim IV	2024	2025	2026				
		TOTAL VENITURI (cod 00 02-03-15-00-16-00-17-00-18-00-19-00-20-00-21-00-22-00)	86.91	1.046.263,69	1.028.702,69	78.869,00	74.022,60	79.728,00	1.261.982	1.258.974	1.269.472		
VENITURI PROPRII (cod 02-11-02-12-20-24-13)	42.00	1.153.291,96	1.078.202,96	25.461,00	41.327,00	38.129,00	1.094.808	1.091.421	1.093.177				
VENITURI CURENTE (cod 00 03-00-12)	80.02	1.209.163,96	1.114.241,96	79.722,00	73.674,60	79.436,00	1.261.238	1.258.777	1.269.132				
A. VENITURI FISCALE (cod 00 04-00 09-00 10-00 11)	80.03	1.383.007,96	1.308.307,96	85.910,00	67.458,00	84.216,00	1.234.435	1.232.794	1.233.094				
A1. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT SI CASTIGURI DIN CAPITAL (cod 00 05-00 06-00 07)	80.04	881.281,96	881.281,96	0,00	0,00	0,00	778.652	778.652	772.945				
A1.1. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT SI CASTIGURI DIN CAPITAL DE LA PERSOANE JURIDICE (cod 01 02)	80.05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0				
Impozit pe profit (cod 01 02 01)	01.02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0				
(Impozit pe profit de la agenti economici)	01.02.01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0				
A1.2. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT SI CASTIGURI DIN CAPITAL DE LA PERSOANE FIZICE (cod 01 02 01 02)	01.02	881.281,96	881.281,96	0,00	0,00	0,00	778.652	778.652	772.945				
Impozit pe venit (cod 01 02 17-03 02 18)	03 02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0				
Impozit pe salarii (cod 03 02 17)	03 02 17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0				
Impozit pe veniturile din activitatea profesionala imobiliara din patrimoniul personal (cod 03 02 18)	03 02 18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0				
Cota si suma defalcate din impozitul pe venit (cod 01 02 01+04 02 01+04 02 02+04 02 03)	04 02 01	881.281,96	881.281,96	0,00	0,00	0,00	778.652	778.652	772.945				
Cota defalcata din impozitul pe venit (cod 04 02 01)	04 02 01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0				
Cota defalcata din impozitul pe venit pentru activitatea profesionala (cod 04 02 02)	04 02 02	881.281,96	881.281,96	0,00	0,00	0,00	778.652	778.652	772.945				

Exemplu 4:
Bugetul Sectorului 6,
București

Bugetul este publicat în format deschis (XL Sx) și poate fi consultat în Excel, unde fiecare capitol este prezentat într-un sheet separat.

Datele sunt prezentate pe capitole, subcapitole și cuprind atât prevederile anuale, trimestriale, cât și estimările multianuale (perioada 2024-2025).

Buget total		2.354.525.1
Funcționare	46,2%	1.088.815.460 lei
Dezvoltare		53%
		1.265.709.6

Categoriile cheltuieli	Surse fonduri dezvoltare
Bunuri și servicii	Buget local
Subvenții	Fonduri europene
Cheltuieli de personal	Buget de stat
Dobânzi, rambursări de credite	Credit BERD
	Surse proprii

Domenii funcționare	Domenii dezvoltare
Cultură, recreere (sport, spații verzi) și religie	Transporturi >
Transporturi	Învățământ >
Combustibili și energie	Locuințe, servicii și dezvoltare publică >
Asigurări și asistență socială	Sănătate >
Autorități publice	Cultură, recreere (sport, spații verzi) și religie >
Învățământ	Combustibili și energie >

Exemplu 5:
Bugetul Primăriei
Municipiului Timișoara, jud. Timiș

Acesta este un exemplu de buget prezentat pe înțelesul tuturor, fără să fie nevoie să îți bați capul să deslușești ce înseamnă toate denumirile și cifrele cuprinse în buget, ca în exemplele anterioare.

Acest format mai este cunoscut sub numele de „citizens budget”. Totuși, nu reprezintă documentul oficial, ci doar un mod de prezentare, la baza căruia stă bugetul (publicat într-unul din formatele listate mai sus).

Așa cum poți observa în exemplele de mai sus, chiar dacă bugetele celor cinci primării sunt diferite atât din punct de vedere al aspectului, cât și al formatului, esența lor este aceeași. Întotdeauna se prezintă **totalurile**, care mai apoi sunt împărțite în categorii și, din ce în ce mai granulat, în **subcategorii**. Structura bugetelor locale seamănă cu structura unei cărți în două părți. Cartea reprezintă bugetul, partea I veniturile, iar partea a II-a reprezintă cheltuielile. Fiecare parte este împărțită în capitole și subcapitole. În bugetele publice locale, capitolul venituri prezintă toate sursele de finanțare ale UAT-ului, împărțite subcapitole, iar capitolul cheltuieli prezintă modul în care primăria urmează să gestioneze banii publici într-un an bugetar. Continuând analogia dintre un buget public local și o carte oarecare, cuprinsul veniturilor ar putea să arate așa:

PARTEA I - VENITURI

Capitolul 1: Venituri curente

Subcapitolul 1.1. - Venituri fiscale

1.1.a. Impozit pe venit, profit și câștiguri din capital

1.a1. Impozit pe venit

1.a2. Impozit pe veniturile din transferul proprietăților [...]

...

1.1.b. Impozite și taxe pe bunuri și servicii

...

Subcapitolul 1.2. - Venituri nefiscale

...

Capitolul 2: Venituri din capital

Subcapitolul 2.1

2.1.a.

2.1.b.

b1.

b2.

Capitolul 3: Operațiuni financiare

Capitolul 4: Subvenții

Proiect derulat de:

La fel ca într-o carte, într-un buget public local este folosită o structură de cascadă. Partea întâi este reprezentată de venituri, la începutul căreia se prezintă suma totală, și este compusă din sumele prezentate în capitolele 1-4. Apoi, fiecare capitol este desfășurat în subcapitole, unde bugetul fiecărei categorii este împărțit pe alte subcategorii. Dacă transformăm această analogie a bugetului, prezentat ca un cuprins de carte, într-o ecuație matematică, se poate scrie sub următoarele forme:

Partea I = capitolul 1 + capitolul 2 + capitolul 3 + capitolul 4

Partea I = (subcapitolul 1.1. + subcapitolul 1.2) + (subcapitolul 2.1) + capitolul 3 + capitolul 4

Partea I = [(1.1.a.+1.1.b) + subcapitolul 1.2] + [2.1.a.+2.1.b] + capitolul 3 + capitolul 4

Așadar, unele sume din buget se repetă, pentru că se prezintă, mai întâi, imaginea de ansamblu, deci sumele totale, care apoi sunt prezentate din ce în ce mai detaliat. La fel se întâmplă și în cazul cheltuielilor, unde sunt prezentate mai întâi sumele totale, care mai apoi sunt împărțite pe domenii și categorii.

În cazul cheltuielilor, bugetele publice pot fi citite în două moduri: **după domeniu** (clasificații *funcționale*) sau **după natura cheltuielilor** (clasificații *economice*). Asta înseamnă că atunci când ne uităm la un buget local, putem fie să privim, individual, câți bani alocă primăria de pildă pentru mediu, învățământ, sănătate, transport ș.a.m.d. sau putem să ne uităm la alocarea pe categorii, de pildă pentru cheltuielile de personal, comparativ cu cheltuielile de investiții.

Pentru o mai bună înțelegere a modului în care sunt construite bugetele publice locale, vom lua ca prim exemplu bugetul Primăriei Generale a Municipiului București, pe anul 2023. Îl puteți [deschide](#), în paralel cu acest ghid, pentru a urmări împreună structura documentului.

Pe rândul 1, de pe prima pagină, sunt trecute veniturile totale, cu scris îngroșat, pentru a marca începutul primei secțiuni. Așa cum am explicat mai sus, veniturile sunt împărțite apoi în

capitole (de pildă, pe rândul 3, „*Venituri curente*”) și subcapitole (randul 4 - „*venituri fiscale*”).

Anexa nr.1.1.1

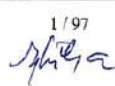
Municipiul Bucuresti

Bugetul local detaliat la veniturile pe capitole si subcapitole si la cheltuielile pe capitole, subcapitole, paragrafe, titluri, articole si alineate
pe anul 2023

mii lei

Nr. Crt	Denumire Indicator	Cod Indicator		Total	Din care credite bugetare destinate stingerii platilor restante
		Clasificatie functionala	Clasificatie economica		
SECTIUNEA DE FUNCTIONARE + SECTIUNEA DE DEZVOLTARE					
1	Total Venituri			8.091.745,00	
2	TOTAL VENITURI	00.01		8.091.745,00	
3	I. VENITURI CURENTE	00.02		6.068.191,00	
4	A. VENITURI FISCALE	00.03		4.974.508,00	
5	VENITURI PROPRII	00.04		6.384.088,00	
6	A1. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT SI CASTIGURI DIN CAPITAL	00.04		4.905.660,00	
7	A12. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT, SI CASTIGURI DIN CAPITAL DE LA PERSOANE FIZICE	00.06		4.905.660,00	
8	Impozit pe venit	03		11.600,00	
9	Impozitul pe veniturile din transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal	03.18		11.600,00	
10	Impozitul pe veniturile din transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal	03.18.00		11.600,00	
11	Cote si sume defalcate din impozitul pe venit (se scad)	04		4.894.060,00	
12	Cote defalcate din impozitul pe venit (se scad)	04.01		4.894.060,00	
13	Cote defalcate din impozitul pe venit (se scad)	04.01.00		4.894.060,00	
14	A4. IMPOZITE SI TAXE PE BUNURI SI SERVICII	00.10		55.928,00	

Municipiul Bucuresti - 02A

1 / 97

În acest exemplu, împărțirea pe categorii și subcategorii este evidentă din formatarea denumirii indicatorului. Prima împărțire a veniturilor se face pe *venituri curente*, pe rândul 3, marcat cu roșu.

Municipiul Bucuresti

Bugetul local detaliat la venituri pe capitole si subcapitole si la cheltuieli pe capitole,subcapitole,paragrafe,titluri,articole si alineate pe anul 2023

mii lei

Nr. Crt	Denumire Indicator	Cod Indicator		Total	Din care credite bugetare destinate stingerii platilor restante
		Clasificatie functionala	Clasificatie economica		
SECTIUNEA DE FUNCTIONARE + SECTIUNEA DE DEZVOLTARE					
1	Total Venituri			8.091.745,00	
2	TOTAL VENITURI	00.01		8.091.745,00	
3	I. VENITURI CURENTE	00.02		6.068.191,00	
4	A. VENITURI FISCALE	00.03		4.974.508,00	
5	VENITURI PROPRII	001		6.384.088,00	
6	A1. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT SI CASTIGURI DIN CAPITAL	00.04		4.905.660,00	
7	A12. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT, SI CASTIGURI DIN CAPITAL DE LA PERSOANE FIZICE	00.06		4.905.660,00	
8	Impozit pe venit	03		11.600,00	
9	Impozitul pe veniturile din transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal	03.18		11.600,00	
10	Impozitul pe veniturile din transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal	03.18.00		11.600,00	
11	Cote si sume defalcate din impozitul pe venit (se scad)	04		4.894.060,00	
12	Cote defalcate din impozitul pe venit(se scad)	04.01		4.894.060,00	
13	Cote defalcate din impozitul pe venit(se scad)	04.01.00		4.894.060,00	
14	A4. IMPOZITE SI TAXE PE BUNURI SI SERVICII	00.10		55.928,00	

Municipiul Bucuresti - D.A

1 / 97

Apoi, acest capitol este împărțit în subcapitole, cum este „*venituri fiscale*”, marcat cu galben pe rândul 4. Împărțirea este evidentă, fiind marcată cu cifre și litere, astfel:

I. Venituri curente

A. Venituri fiscale

A1. Impozit pe venit, profit și câștiguri din capital (rândul 6)

A4. Impozite și taxe pe bunuri și servicii (rândul 14)

Pe pagina 2 a bugetului, începe cel de-al doilea subcapitol al veniturilor curente, marcat cu litera „C” - „*venituri nefiscale*”. Matematic, înseamnă că:

$$I. Venituri curente = A. Venituri fiscale + C. Venituri nefiscale$$

Deci valoarea marcată pe rândul 3 (venituri curente) este echivalentă cu adunarea sumelor de pe rândurile 6 (venituri fiscale) și 29 (venituri nefiscale).

Așa cum am explicat mai sus, sumele din bugete se repetă, pentru că sunt prezentate mai întâi **la nivel general** și apoi, din ce în ce **mai detaliat**. Să revenim la prima pagină a bugetului, unde începe împărțirea veniturilor totale pe subcategorii. Rândul 6 cuprinde sumele totale asimilate de primărie din impozitele pe venit, profit și câștiguri din capital. Totuși, pe următorul rând, marcat cu gri, se repetă aceeași sumă, cu precizarea că, de data aceasta, este vorba de impozitele de la persoanele fizice. În realitate, totalul de bani este același, pentru că A12 reprezintă un subcapitol al capitolului A1. Acesta este și singurul subcapitol, iar dacă ar fi existat un al doilea, cu alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital, atunci suma capitolului A1 s-ar fi împărțit între cele două.

Subordonate subcapitolului A12 sunt rândurile 8-13, unde sumele primite din impozite se împart în: *impozit pe venit* (rândul 8) și *cote și sume defalcate din impozitul pe venit* (rândul 11). Rândurile 9 și 10 sunt subordonate rândului 8, iar rândurile 12-13 subordonate rândului 11. Chiar dacă textul nu mai este formatat diferit, ne putem da seama de această subordonare, uitându-ne la codurile din coloana 3, specifică clasificăției funcționale.

6	A1. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT SI CASTIGURI DIN CAPITAL	00.04		4.905.660,00
7	A12. IMPOZIT PE VENIT, PROFIT, SI CASTIGURI DIN CAPITAL DE LA PERSOANE FIZICE	00.06		4.905.660,00
8	Impozit pe venit	03		11.600,00
9	Impozitul pe veniturile din transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal	03.18		11.600,00
10	Impozitul pe veniturile din transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal	03.18.00		11.600,00
11	Cote si sume defalcate din impozitul pe venit (se scad)	04		4.894.060,00
12	Cote defalcate din impozitul pe venit(se scad)	04.01		4.894.060,00
13	Cote defalcate din impozitul pe venit(se scad)	04.01.00		4.894.060,00

Codul pentru „impozit pe venit” este „03”, care se mai poate scrie și „03.00.00” și reprezintă capitolul. Apoi, rândul 9 reprezintă „impozitul pe veniturile din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal”, care are codul „03.18”, deci reprezintă

un subcapitol. Similar se întâmplă și în cazul cotelor și sumelor defalcate din impozitul pe venit, unde capitolul are codul „04” (adică „04.00.00”), iar subcapitolul are codul „04.01.00”.

Mai pe românește, această înșiruire de coduri și denumiri de indicatori, se poate traduce, în cazul acestui buget, după cum urmează:

„Primăria Generală a Municipiului București prevede, în bugetul pe anul 2023, că va primi 4.905.660.000 lei din impozitul pe venit, profit și câștiguri din capital (rândul 6). Această sumă este reprezentată în valoare de 11.6 milioane de lei de impozitul pe venit (rândul 8), provenit în totalitate din impozitul pe veniturile din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal (rândul 9). Restul de bani, 4.89 miliarde de lei, reprezintă cote și sume defalcate din impozitul pe venit (rândul 11).”

Un alt bun exemplu este cel al impozitelor și taxelor pe bunuri și servicii (rândurile 14-24, de la paginile 1-2). Observăm că suma totală obținută din această categorie de impozite și taxe este împărțită în: „sume defalcate din TVA” (clasificația funcțională cu codul „11”, adică „11.00.00”) și în „taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități” (codul „16”, de la rândul 18). Aceasta din urmă este împărțită în alte trei subcategorii: impozite pe mijloacele de transport (rândul 19, cod „16.02”); taxe și tarife pentru eliberarea de licențe și autorizații de funcționare (rândul 21, cod „16.03”) și „alte taxe pentru utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurare de alte activități” (rândul 23, cod „16.50”). Codul cu numărul 16 reprezintă capitolul (subordonat categoriei *impozite și taxe pe bunuri și servicii*), iar a doua pereche de cifre din următoarele coduri reprezintă subcapitolele, respectiv: „16.02” (02 - subcapitol, 16 - capitol); „16.03” și „16.50”. Astfel, suma totală de 55.928.000 lei, echivalentă impozitelor și taxelor pe bunuri și servicii, se poate scrie, matematic, în următoarele feluri:

Proiect derulat de:

A4. Impozite și taxe pe bunuri și servicii = „Sume defalcate din TVA” + „Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități”

A4 = codul 11 + codul 16

A4 = (11.02) + (16.02+16.03+16.50)

Nr. Crt	Denumire Indicator	Cod Indicator		Total
		Clasificatie functionala	Clasificatie economica	
14	A4. IMPOZITE SI TAXE PE BUNURI SI SERVICII <small>Municipiul Bucuresti - 02A</small>	00.10		55.928,00
15	Sume defalcate din TVA (se scad)	11		31.953,00
16	Sume defalcate din taxa pe valoarea adaugata pentru finantarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, oraselor, municipiilor, sectoarelor si Municipiului Bucuresti (se scad)	11.02		31.953,00
17	Sume defalcate din taxa pe valoarea adaugata pentru finantarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, oraselor, municipiilor, sectoarelor si Municipiului Bucuresti (se scad)	11.02.00		31.953,00
18	Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizarii bunurilor sau pe desfasurarea de activitati	16		23.975,00
19	Impozit pe mijloacele de transport	16.02		6.587,00
20	Impozit pe mijloacele de transport detinute de persoane juridice *)	16.02.02		6.587,00
21	Taxe si tarife pentru eliberarea de licente si autorizatii de functionare	16.03		16.113,00
22	Taxe si tarife pentru eliberarea de licente si autorizatii de functionare	16.03.00		16.113,00
23	Alte taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizarii bunurilor sau pe desfasurare de activitati	16.50		1.275,00
24	Alte taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizarii bunurilor sau pe desfasurare de activitati	16.50.00		1.275,00

Începutul secțiunii care cuprinde cheltuielile este marcată de rândul care cuprinde suma totală, în cazul nostru, rândul numărul 94, de la pagina 7.

Nr. Crt	Denumire Indicator	Cod Indicator		Total	Din care credite bugetare destinate sîngerii platilor restante
		Clasificatie functionala	Clasificatie economica		
94	Total Cheltuieli			8.091.745,00	0,00
95	Autoritati publice si actiuni externe	51		552.152,60	0,00
96	Autoritati executive si legislative	51.01		552.152,60	0,00
97	Autoritati executive	51.01.03		552.152,60	0,00
98	TITLUL I CHELTUIELI DE PERSONAL	51.01.03	10	149.812,00	0,00
99	Cheltuieli salariale in bani	51.01.03	10.01	144.387,00	0,00

Dacă, în cazul veniturilor, în buget erau specificate doar codurile pentru clasificările funcționale, cheltuielile vin cu o nouă serie de coduri, pentru **clasificații economice**.

Cele funcționale arată **domeniul**, iar cele economice indică **natura** cheltuielilor. Secțiunea de cheltuieli este structurată pe domenii, care apoi sunt împărțite în subdomenii, iar mai apoi în tipuri și subtipuri de cheltuieli. Codurile din coloana clasificăției funcționale ne indică **domeniul** (prima pereche de cifre), **subdomeniul** (a doua pereche de cifre) și **paragraful** (a treia pereche de cifre).

Clasificația economică indică tipul de cheltuieli, adică destinația banilor în interiorul domeniului indicat de clasificăția funcțională.

În bugetul PMB, primul domeniu pentru care se alocă bani este reprezentat de autoritățile publice și acțiunile executive, adică clasificăția funcțională echivalentă codului „51”. Acest domeniu este împărțit în subdomenii: „autorități executive și legislative” (codul 51.01), care, la rândul lui, are un alt subdomeniu, respectiv „autorități executive” cu codul „51.01.03”. Sumele de bani sunt identice pentru toate codurile, semn că nu mai există, în cazul acestei primării, un alt subdomeniu în care să împartă fondurile alocate pentru domeniul principal. Începând cu rândul 97, de la pagina 7, și până la rândul 174, de la pagina 10, codul clasificăției funcționale va rămâne același, ceea ce indică faptul că toate

aceste sume sunt bugetate pentru domeniul „*activități executive*”. Suma de la rândul 97 indică totalul, iar următoarele rânduri reprezintă detalierea bugetului în funcție de natura cheltuielilor. Începând cu rândul 98, regăsim în buget coduri ale clasificăției economice. Un cod format dintr-o singură pereche de cifre reprezintă capitolul principal, iar cu cât codul are mai multe perechi de cifre, înseamnă că reprezentarea cheltuielilor este mai detaliată.

Să revenim la exemplul alocării bugetare pentru domeniul „*autorități executive*”. Suma totală de 552.152.600 lei se împarte în: cheltuieli de personal (149.812.000 lei), cheltuieli cu bunuri și servicii (209.954.000 lei), asistență socială (2.510.000 lei) și altele asemenea. Cheltuielile de personal reprezintă un indicator economic, care are codul 10 (rândul 98). Bunurile și serviciile reprezintă și ele o clasificăție economică, reprezentate de codul 20 (rândul 111). La fel se întâmplă și în cazul celorlalte clasificății, denumite în acest buget ca „titlu”.

Pentru că nu e suficient ca o autoritate publică să menționeze că va aloca o anumită sumă de bani pentru cheltuielile de personal, fără să detalieze în ce mod va utiliza acea sumă, este necesar să specifice câți bani alocă pentru fiecare tip de cheltuială de personal. În acest caz, intervin subcapitolele, marcate prin câte două perechi de cifre: prima pereche arată în ce capitol ne aflăm (în acest caz „10” - cheltuieli de personal), iar următoarea pereche indică tipul de cheltuieli, în cazul nostru: „10.01” - cheltuieli salariale în bani; „10.02” - cheltuieli salariale în natură; „10.03” - contribuții. Aceste subcapitole includ, la rândul lor, mai multe tipuri de cheltuieli, care sunt marcate prin codurile ce conțin câte 3 perechi de cifre. Astfel, cheltuielile salariale în bani se împart în: salarii de bază (10.01.01); sporuri pentru condiții de muncă (10.01.05); indemnizații de hrană (10.01.17) ș.a.m.d. Similar sunt împărțite și cheltuielile pentru bunuri și servicii, destinate pentru furnituri de birou, materiale pentru curățenie și alte asemenea.

Proiect derulat de:

La fel ca în cazul veniturilor, și în secțiunea pentru cheltuieli se aplică același principiu de scriere a sumelor totale ale bugetului în mai multe moduri. Astfel, totalul cheltuielilor se împarte în domeniul 1, adunat cu domeniul 2, care e adunat cu domeniul 3 și așa mai departe. Apoi, fiecare domeniu poate fi scris:

Domeniul 1 = Cheltuieli de personal + bunuri și servicii + asistență socială + ...

Domeniul 1 = (cheltuieli salariale în bani + cheltuieli salariale în natură + contribuții) + (bunuri și servicii + reparații curente + ...) + asistență socială + ...

Domeniul 1 = [(salarii de bază + sporuri pentru condiții de muncă + ... + alte sporuri) + (vouchere de vacanță) + (contribuția asiguratorie pentru muncă)] + [(furnituri de birou + materiale pentru curățenie + încălzit, iluminat și forță motrică + ...) + (reparații curente) + ...] + asistență socială + ...

Nr. Crt	Denumire Indicator	Cod Indicator		Total	Din care credite bugetare destinate atingerii planșilor rezanate
		Clasificia funcțională	Clasificia economică		
94	Total Cheltuieli			8.091.745,00	0,00
95	Autorități publice și activități externe	151		552.152,60	0,00
96	Autorități executive și legislative	31	01	552.152,60	0,00
97	Autorități executive	51	01.01	552.152,60	0,00
98	TITLUL I. CHELTUIELI DE PERSONAL	51	01.01.01	144.387,00	0,00
99	Cheltuieli salariale în bani	51.01	01.01.01	144.387,00	0,00
100	Salarii de bază	51.01.01	10.01.01	120.100,00	0,00
101	Sporuri pentru condiții de muncă	51.01.01	10.01.05	13.000,00	0,00
102	Alte sporuri	51.01.01	10.01.06	65,00	0,00
103	Indemnizații plătite unor persoane din afara unității	51.01.01	10.01.13	3.200,00	0,00
104	Deplasări de delegație	51.01.01	10.01.17	62,00	0,00
105	Indemnizații de hrană	51.01.01	10.01.17	3.685,00	0,00
106	Alte drepturi salariale în bani	51.01.01	10.01.20	4.275,00	0,00
107	Cheltuieli salariale în natură	51.01.01	10.01.02	1.840,00	0,00
108	Vouchere de vacanță	51.01.01	10.02.06	1.840,00	0,00
109	Contribuții	51.01.01	10.03	3.585,00	0,00
110	Contribuția asiguratorie pentru muncă	51.01.01	10.03.07	3.585,00	0,00
111	TITLUL II. BUNURI ȘI SERVICII	51	01.01.02	299.044,00	0,00
112	Bunuri și servicii	51.01.01	20	48.606,00	0,00
113	Furnituri de birou	51.01.01	20.01.01	460,00	0,00
114	Materiale pentru curățenie	51.01.01	20.01.02	204,00	0,00
115	Încălzit, iluminat și forță motrică	51.01.01	20.01.03	15.890,00	0,00
116	Apă, canal și salubritate	51.01.01	20.01.04	647,00	0,00
117	Carburanți și lubrifiante	51.01.01	20.01.05	620,00	0,00
118	Piese de schimb	51.01.01	20.01.06	299,00	0,00

Diagram annotations:
 - Red arrows: "domeniul pentru care se alocă bani = „autorități publice și activități externe”", "subdomeniul al domeniului principal", "subdomeniul al primului subdomeniu"
 - Blue arrows: "subcategoriile ale alocării de bani", "scopul alocării"
 - Green arrow: "împărțirea cheltuielilor în categorii mai detaliate"
 - Blue arrow: "natura cheltuielilor, adică primul scop pentru care se alocă banii"

1.5. Recapitulare

Acum că ai înțeles cum este structurat un buget public, poți transforma șirul de cifre, denumiri de indicatori și coduri în ceva ușor de citit și vizualizat, indiferent de cum arată bugetul pe care îl consulți. Înainte de a încheia această scurtă lecție despre cum se citesc bugetele publice, facem o trecere în revistă a principiilor esențiale, cu care să rămâi în minte atunci când deschizi un buget public.

1. Bugetele se împart în venituri și cheltuieli, care, la rândul lor, sunt împărțite pe capitole și subcapitole, reprezentate de clasificări funcționale și clasificări economice;
2. Un buget poate fi citit în două moduri: după domeniul pentru care se alocă banii (ex: mediu, sănătate, educație etc.) sau după natura cheltuielilor (ex: cheltuieli de personal, cheltuieli cu bunuri și servicii etc.);
3. În bugete, sumele sunt exprimate întotdeauna în „mii lei”;
4. Bugetele reprezintă doar o previziune a modului în care urmează să circule banii într-un an bugetar. Situația reală poate fi consultată în execuțiile bugetare;
5. Bugetele sunt redundante, pentru că cifrele se repetă, fiind împărțite în capitole, subcapitole și paragrafe;

1.6. Epilog

După ce ai citit acest ghid, probabil te întrebi cu ce te ajută să știi cum se citește un buget public și nu îți este încă foarte clar ce înseamnă de fapt, cifrele respective. De aceea, venim cu o serie de întrebări pe care ți le poți pune atunci când citești un buget public, ca să te ajute să privești cu un ochi critic sumele de bani alocate.

1. Este bugetul mic sau mare?

Îți poți răspunde la această întrebare, comparând veniturile și cheltuielile totale atât cu cele din anii precedenți, cât și cu bugetele unor UAT-uri similare. Dacă bugetul întocmit de primăria ta este cu mult mai mare sau mai mic față de bugetul din anul în curs, iar cifrele nu se potrivesc nici cu rata inflației, s-ar putea să fie o problemă.

2. Câți bani se alocă pentru un anumit domeniu?

Atunci când te uiți la acest aspect, ține cont de faptul că mare parte din banii alocați e posibil să reprezinte cheltuieli de funcționare, adică cheltuieli de personal și cheltuieli pentru bunuri și servicii. Dacă te interesează, de pildă, să vezi câți bani se investesc pentru mediu, trebuie să consulți *cheltuielile de capital* alocate pentru acest domeniu.

3. De ce se alocă atât de puțini bani pentru un anumit domeniu?

Dacă ți se pare că pentru un anumit domeniu, autoritățile locale alocă prea puține fonduri, nu uita să iei în calcul că e posibil să existe mai multe linii de finanțare pentru sectorul respectiv. Un bun exemplu este reprezentat de educație: chiar dacă școlile se află în subordinea primăriei, o parte din cheltuieli sunt acoperite de la bugetul de stat, deci bugetele locale nu acoperă totalitatea cheltuielilor pentru acestea.

2. Investițiile publice locale

2.1. Noțiuni de bază

MINI-DICȚIONAR

Surse: [dictionar finantez-român](#) & [Art. 2, HG nr. 907/2016](#)

obiectiv/ proiect de investiții

= rezultatul scontat la investirea de capital pe timp limitat, ca urmare a realizării unuia sau mai multor obiecte de investiții

investiție publică

= cheltuială din bani publici, cu scopul de a crea noi active fixe sau de a le înlocui/moderniza pe cele deja existente;

active fixe necorporale

= nu au formă fizică, dar sunt utile instituțiilor pe o perioadă mai mare de un an, de pildă licențele de software sau brevetele;

active fixe corporale

= orice obiect care îndeplinește următoarele două condiții: valoarea lui la intrare să fie mai mare decât o limită stabilită de Guvern, iar durata normală de utilizare să fie mai mare de un an; ex: un birou de lemn, un camion de pompieri.

obiect de investiții

= parte a obiectivului de investiții, cu funcționalitate distinctă în cadrul ansamblului acestuia;

active fixe

= bunuri corporale sau necorporale, deținute de instituțiile publice pentru utilizare în activități obișnuite, cu o durată de utilizare mai mare de un an și care au o valoare de intrare mai mare decât o limită stabilită de Guvern;

documentație tehnico-economică

= complex de studii și proiecte care asigură fiabilitatea proiectului de investiții;

ordonator de credite

= instituția care decide ce se face cu banii, inclusiv pentru instituțiile publice aflate în subordinea acesteia;

Investițiile publice sunt reprezentative pentru secțiunea de dezvoltare a bugetelor. Acestea ne indică care sunt, dincolo de cheltuielile obligatorii, prioritățile primăriei în gestionarea banilor publici. Bugetul investițiilor se regăsește ca [anexă la bugetul local](#) (sau, ca anexă la bugetul fiecărui ordonator principal de credite), denumită, de obicei, „lista obiectivelor de investiții”.

Proiect derulat de:

Investițiile publice pot fi de dimensiuni mai mari sau mai mici, iar proiectele de investiții se pot întinde pe parcursul mai multor ani calendaristici. Pentru proiectele multianuale, bugetul propus pentru anul curent este reprezentat de creditele bugetare, iar previziunile pentru următorii ani sunt denumite „credite de angajament”.

Cadru legal

Prevederile referitoare la investiții publice sunt regăsite în [secțiunea corespunzătoare a legii 500/2002](#) privind finanțele publice, cât și în secțiunea aferentă din [legea 273/2006 privind finanțele publice locale](#). Etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/ proiectelor de investiții sunt reglementate prin [Hotărârea de Guvern nr. 907/2016](#). Legislația în vigoare reglementează **structura de bază și informațiile regăsite** în lista obiectivelor de investiții, astfel încât aceste documente sunt standardizate. Totuși, la fel ca în cazul bugetelor publice, uniformizarea documentelor nu face referire și la formatul și aspectul în care acestea sunt publicate.

Ce informații trebuie să conțină programul obiectivelor de investiții?

[Art. 39](#), L500/2002; [Art. 42](#), L273/2006

INFORMAȚII FINANCIARE

<i>Lista aferentă cadrului legal</i>	<i>Explicație</i>
a) valoarea totală a proiectului	Suma totală de bani necesară pentru realizarea proiectului
b) creditele de angajament	Cât se angajează fiecare ordonator de credite să aloce, în total, pe toată durata proiectului
c) creditele bugetare	Cât se bugetează în anul curent pentru obiectivul de investiții sau cât planifică ordonatorul de credite să cheltuiască în anul în curs
d) graficul de finanțare, pe surse și ani, corelat cu graficul de execuție	Graficul de finanțare pe ani >împărțirea creditelor de angajament pe întreaga durată a proiectului/ planificarea multianuală

Proiect derulat de:

	Graficul de execuție > cât s-a cheltuit (cumulat) de la momentul începerii proiectului până la aprobarea bugetului pentru anul curent
e) analiza cost-beneficiu care va fi realizată și în cazul obiectivelor în derulare;	Instrument prin care se asigură luarea unor decizii optime cu privire la obiectivul de investiții
f) costurile de funcționare și de întreținere după punerea în funcțiune	<p>Costurile de funcționare > se referă la toate cheltuielile necesare pentru utilizarea propriu-zisă a obiectivului de investiții, după finalizarea proiectului (de pildă, consumabile)</p> <p>Costurile de întreținere > se referă la orice cost care asigură funcționarea optimă a obiectivului de investiții. De pildă verificări tehnice, revizii, reparații etc.</p>

INFORMAȚII NEFINANCIARE

<i>Lista aferentă cadrului legal</i>	<i>Explicație</i>
a) strategia în domeniul investițiilor, care va cuprinde în mod obligatoriu prioritățile investiționale și legătura dintre diferite proiecte, criteriile de analiza care determina introducerea în programul de investiții a obiectivelor noi în detrimentul celor în derulare;	Informațiile nefinanciare trebuie să justifice necesitatea investiției publice. De pildă, întrebări pe care (ni) le putem adresa sunt: „este acel proiect în Strategia de dezvoltare locală?”; „este acest proiect în unul dintre documentele de tipul Planului Integrat de Dezvoltare Urbană?”.
b) descrierea proiectului;	
c) stadiul fizic al obiectivelor	

Cum sunt grupate obiectivele de investiții?

[Art. 46](#), L500/2002

<i>Categorie</i>	<i>Descriere</i>
Obiective de investiții în continuare	Se referă la obiectivele de investiții începute în anii anteriori și continuate în anul curent.
Obiective de investiții noi	Proiecte care sunt începute în anul curent.

Proiect derulat de:

Alte cheltuieli de investiții:

- a) Achiziții de imobile;
- b) Dotări independente;
- c) Cheltuieli pentru elaborarea studiilor de fezabilitate, a studiilor de fezabilitate și a altor studii aferente obiectivelor de investiții;
- d) Cheltuielile de expertiză, proiectare și de execuție privind consolidările și intervențiile pentru prevenirea sau înlăturarea efectelor produse de acțiuni accidentale și calamități naturale [...], precum și cheltuielile legate de realizarea acestor investiții;
- e) Lucrări de foraj, cartarea terenului, fotogrammetrie, determinări seismologice, consultanța, asistența tehnică și alte cheltuieli asimilate investițiilor, potrivit legii

Exemple:

- a) sedii, clădiri de birouri, terenuri etc;
- b) mașini, echipamente IT, stații de lucru, calculatoare, piese pentru dispozitive etc.;
- c) cheltuieli realizate înainte de începerea propriu-zisă a investiției;
- d) de pildă, toate cheltuielile necesare pentru consolidarea fațadei unui imobil, reabilitarea unei școli,
- e) câteva exemple pentru alte cheltuieli asimilate investițiilor:
 - i) licențe software;
 - ii) modernizare sistem informatic;
 - iii) sisteme de management;
 - iv) servere;
 - v) lucrări de reparare;
 - vi) lucrări de modernizare etc.

Ce conțin documentațiile tehnico-economice și pentru ce tip de investiții se elaborează?

[Capitolul III](#), HG nr.907/2016

Documente necesare

1. Studiu de fezabilitate, după caz*

(* Din [Art. 6](#), HG 907/2016 reiese că studiul de fezabilitate analizează opțiunile fezabile și oportunitățile pentru realizarea obiectivelor majore de investiții.

Tipul de investiții pentru care sunt necesare

- **Obiectivele noi de investiții**
- **Obiectivele mixte de investiții**

<p>2. Studiu de fezabilitate*</p> <p>(*) Din Art. 7, HG 907/2016 reiese că prin studiul de fezabilitate se propun scenarii optime pentru realizarea obiectivului de investiții. Lista completă a indicatorilor pe care trebuie să-i cuprindă poate fi consultată în HG.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Obiectivele noi de investiții ● Obiectivele mixte de investiții (studiul de fezabilitate se completează cu elementele specifice din documentația de avizare a lucrărilor de intervenții)
<p>3. Proiect pentru autorizarea/ desființarea executării lucrărilor*</p> <p>(*) Din Art. 12 reiese că prin acest proiect se dezvoltă și optimizează propunerea aprobată în cadrul studiului de fezabilitate</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Obiectivele noi de investiții ● Obiectivele mixte de investiții ● Intervenții la construcții existente
<p>4. Proiect tehnic de execuție</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Obiectivele noi de investiții ● Obiectivele mixte de investiții ● Intervenții la construcții existente
<p>5. Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții*</p> <p>(*) similară studiului de fezabilitate (vezi Art. 9, HG 907/2016)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Intervenții la construcții existente

Cine aprobă documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții noi?

[Art. 42](#), L500/2002

Cine?	În ce situație? (conform cadrului legal)
Guvernul	Pentru obiectivele de investiții cu valori ce depășesc suma de 130 miliarde lei Investițiile publice realizate pe bază de credite externe contractate sau garantate de stat, indiferent de valoarea acestora;
Ordonatorii principali de credite	Pentru obiectivele de investiții cu valori cuprinse între 18 mld lei și 130 mld lei
Ceilalți ordonatori de credite	Pentru mai mici de 18 miliarde de lei, dar cu avizul prealabil al ordonatorului principal de credite

Cine aprobă proiectele de investiții publice locale?

[Art. 44](#), L273/2006

<i>Cine?</i>	<i>În ce situație? (conform cadrului legal)</i>
Autoritățile deliberative	Pentru obiectivele de investiții noi, finanțate integral sau în completare din bugetul local și cele finanțate din împrumuturi interne și externe, contractate direct sau garantate de autoritățile administrației publice locale.
Guvernul	Obiectivele de investiții noi, care se finanțează din împrumuturi externe și, în completare, din transferuri de la bugetul de stat și din alte surse, precum și ale celor finanțate integral sau în completare din împrumuturi externe contractate ori garantate de stat
Ordonatorii principali de credite (cu informarea autorităților deliberative)	<p>Investiții destinate prevenirii sau înlăturării efectelor produse de acțiuni accidentale și de calamități naturale</p> <p>Actualizarea și aprobarea valorii fiecărui obiectiv de investiții nou sau în continuare, indiferent de sursele de finanțare ori de competența de aprobare a acestora.</p>

2.2. Cum citim bugetele obiectivelor de investițiilor?

Informațiile prezentate mai sus oferă mai degrabă un „know-what” despre ce trebuie să conțină fie bugetele investițiilor, fie proiectele de investiții. „Know-how”-ul despre parcurgerea bugetelor obiectivelor de investiții are la bază informațiile prezentate anterior în „[Ghidul tău despre bugete publice locale](#)”.

Pe orizontală, structura documentelor ce conțin bugetul investițiilor este similară cu structura bugetelor locale: în stânga, se prezintă proiectul/ obiectivul de investiții și, în dreapta, sumele aferente acestora, exprimate în „mii lei”. Aceste documente cuprind însă trei coloane principale (nu neapărat în această ordine):

- (1) totalul alocat pe proiect;
- (2) totalul fondurilor cheltuite până la finalul anului anterior;
- (3) bugetarea efectivă din anul curent.

Proiect derulat de:

Pe verticală, informația este redundantă, la fel ca în cazul bugetelor locale: se prezintă sumele totale, împărțite pe grupe de investiții și pe surse de finanțare, după care se prezintă, detaliat, pentru fiecare domeniu (clasificație funcțională) în parte toate programele, tipurile de investiții și sursele de finanțare. Un **element de noutate** este reprezentat de prezentarea a două valori numerice pentru fiecare indicator: (de obicei) primul prezintă valoarea creditelor de angajament, iar cel de-al doilea valoarea creditelor bugetare.

Exemple de liste ale obiectivelor de investiții

Exemplul 1:

Primăria Generală a Municipiului București

În prima parte a documentului sunt prezentate sumele totale, în funcție de sursele de finanțare. Bugetul este ușor de parcurs, pentru că formatarea ne indică ce sume se repetă și care este ordinea subordonatelor.

De pildă, această pagină poate fi citită astfel:

„În anul 2023 PMB planifică să cheltui 2.646.400,45 mii lei credite bugetare pentru programul de investiții publice, dintr-un total de 13.50 miliarde lei credite de angajament. Bugetul pe anul 2023 este împărțit, în funcție de sursa de finanțare, astfel:

- 3.619.115.190 lei - din bugetul local;
- 156.747.000 lei - din credite externe
- 285.221.000 lei - din credite interne.

Clasificațiile economice ne indică tipul de cheltuieli pentru fiecare sursă de finanțare, împărțite astfel:

- Din bugetul local:
 - 1 mld lei reprezintă cheltuieli cu „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020”
 - Pentru proiectele cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR nu se alocă

MUNICIPIUL BUCUREȘTI		HGMB NR. 3703/02.2023		Anexa nr. 2.47-1	
		SINTEZA FINANȚĂRII PROGRAMULUI DE INVESTIȚII PUBLICE PE GRUPE DE INVESTIȚII ȘI SURSE DE FINANȚARE PE ANUL 2023			
		2023		TOTAL	
		cumulativ la 31.12.2022		Prevederi	
		1	2	3=1+2	
DENUMIREA PROGRAMELOR		Coef	mii lei		
		A	B		
I - Credite de angajament					
II - Credite bugetare					
TOTAL CHELTUIELI					
I. Credite de angajament			6.108.447,79	13.503.024,35	22.611.468,13
II. Credite bugetare			4.351.147,10	2.945.466,45	6.702.647,54
Finanțate din:					
- bugetul local		02			
I. Credite de angajament			8.095.729,76	13.203.162,25	22.171.892,15
II. Credite bugetare			3.619.115,10	2.496.131,45	6.058.748,54
din care:					
53 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020			3.460.863,91	1.350.373,95	4.885.217,50
I. Credite de angajament			1.002.033,32	1.465.813,60	2.471.468,91
II. Credite bugetare					
51 Proiecte cu finanțare din sursele aferente componentei de împrumut a PNRR			0,00	42.074,00	42.074,00
I. Credite de angajament			0,00	5.742,00	5.742,00
II. Credite bugetare					
71 Active nefinanțare			5.316.896,87	11.868.714,76	17.244.900,63
I. Credite de angajament			2.617.081,87	973.976,76	3.991.057,63
II. Credite bugetare					
- credite externe		06			
I. Credite de angajament			12.676,00	187.262,00	199.778,00
II. Credite bugetare			126.747,00	85.384,00	242.131,00
din care:					
50 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020			12.676,00	187.262,00	199.778,00
I. Credite de angajament			130.747,00	85.384,00	242.131,00
II. Credite bugetare					
- credite interne		07			
I. Credite de angajament			227.073,00	12.857,00	226.733,00
II. Credite bugetare			286.221,00	111.883,00	367.135,00
din care:					
52 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020			122.230,00	12.857,00	144.887,00
I. Credite de angajament			67.248,00	75.359,00	147.107,00
II. Credite bugetare					
71 Active nefinanțare			94.843,00	0,00	94.843,00
I. Credite de angajament			217.073,00	32.026,00	249.999,00
II. Credite bugetare					

Proiect derulat de:

- buget;
- o 2.61 mld lei sunt alocate pentru cheltuielile cu active nefinanciare.”

În a doua parte a documentului, sunt prezentate aceleași sume ca în partea I, dar, de data aceasta, detaliate pe categorii de investiții (ex: obiective de investiții în continuare, obiective de investiții noi, alte cheltuieli de investiții).

DENUMIREA PROGRAMELOR	Cod	Realizat cumulat la 31.12.2022	2023	TOTAL
A	B	1	2	3+1+2
TOTAL CATEGORII DE INVESTIȚII, din care:				
I. Credite de angajament		8.212.724,78	13.503.021,35	21.715.746,13
II. Credite bugetare		3.919.426,19	2.949.400,45	6.268.826,64
A. Obiective de investiții în continuare				
I. Credite de angajament		7.905.989,80	3.043.504,80	10.949.494,60
II. Credite bugetare		3.526.323,39	1.989.598,05	5.495.921,44
din care:				
55 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020				
I. Credite de angajament		3.637.309,21	1.100.147,80	4.748.547,01
II. Credite bugetare		1.225.933,74	1.650.648,80	2.776.582,54
71 Active nefinanciare				
I. Credite de angajament		4.268.550,85	1.939.416,76	6.207.967,61
II. Credite bugetare		2.303.369,85	419.049,76	2.719.041,41
B. Obiective de investiții noi				
I. Credite de angajament		167.674,00	5.621.521,60	5.989.195,60
II. Credite bugetare		21.733,00	400.775,60	521.908,60
din care:				
50 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020				
I. Credite de angajament		0,00	465.825,66	465.825,66
II. Credite bugetare		0,00	74.368,66	74.368,66
61 Proiecte cu finanțare din sursele aferente componentei de impozit a PNRR				
I. Credite de angajament		0,00	42.074,00	42.074,00
II. Credite bugetare		0,00	5.740,00	5.740,00
71 Active nefinanciare				
I. Credite de angajament		167.674,00	5.313.332,00	5.481.306,00
II. Credite bugetare		21.733,00	419.567,00	441.400,00
C. Alte cheltuieli de investiții				
I. Credite de angajament		136.004,92	4.632.225,04	4.768.230,96
II. Credite bugetare		70.282,80	175.314,14	245.596,94
din care:				
3. Achiziții de imobile				
I. Credite de angajament		0,00	0,00	0,00
II. Credite bugetare		0,00	0,00	0,00
din care:				
71 Active nefinanciare				
I. Credite de angajament		0,00	0,00	0,00
II. Credite bugetare		0,00	0,00	0,00
5. Licențe independente				
I. Credite de angajament		895.723,00	4.321.889,00	5.217.612,00
II. Credite bugetare		441.741,00	59.750,00	501.491,00
din care:				
71 Active nefinanciare				
I. Credite de angajament		895.723,00	4.321.889,00	5.217.612,00
II. Credite bugetare		441.741,00	59.750,00	501.491,00
2. Cheltuieli pentru elaborarea studiilor de fezabilitate, fezabilitate și altor studii aferente obiectivelor de investiții				
I. Credite de angajament		32.060,00	93.692,00	125.752,00
II. Credite bugetare		27.785,00	39.976,00	67.760,00
din care:				
71 Active nefinanciare				
I. Credite de angajament		32.060,00	93.692,00	125.752,00
II. Credite bugetare		27.785,00	39.976,00	67.760,00

În continuare, sumele totale sunt prezentate pe investiții aferente fiecărui domeniu (ex: autorități publice și acțiuni externe; protecția mediului etc.).

În această secțiune, cheltuielile sunt prezentate mai detaliat decât în primele două părți. De pildă, pentru capitolul „autorități publice și acțiuni externe”, pentru fondurile alocate din bugetul local, pe fiecare tip de cheltuieți se prezintă subclasificațiile economice. Astfel, putem citi această pagină după cum urmează:

„În 2023, PMB alocă pentru investițiile în domeniul autorităților publice și acțiunilor externe 39.975,60 mii lei (credite bugetare), dintre care: 38.17 mld lei din bugetul local. Acestea reprezintă cheltuieli cu proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020 (codul 58), împărțite pe:

- Programe din Fondul Social European (codul 58.02) - 6.342.600 lei
- Mecanismul pentru Interconectarea Europei (codul 58.30) - 9.000 lei

Restul sumei reprezintă cheltuieli cu active nefinanciare (codul 71) în valoare de 31.823 mii lei, după cum urmează:

- 22 mld lei - construcții (codul 71.01.01)
- ș.a.m.d.”

MUNICIPIUL BUCUREȘTI		H.C.M. NR. 37/03.02.2023		
		Anexa nr. 2.47-1		
I - Credite de angajament				
II - Credite bugetare				
PROGRAMUL DE INVESTIȚII PUBLICE PE GRUPE DE INVESTIȚII ȘI SURSE DE FINANȚARE PE ANUL 2023				
		mii lei -		
CAPITOLUL 0251.07/51.03	III	TOTAL	Realizat cumulat la 31.12.2022	PREVEDERI 2023
GRUPA				
SURSA 02/07/08				
0	1	2=3+4	3	4
CAPITOL 51.02 Autorități publice și acțiuni externe				
71 Total surse de finanțare	I	66.016,00	57.324,00	28.694,60
	II	66.430,60	28.483,00	29.975,60
62 Buget local	I	85.954,60	57.260,00	28.694,60
din care:	II	66.430,60	28.264,00	28.174,60
58 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020				
58.02 Programe din Fondul Social European (FSE)	I	6.346,60	64,00	6.262,60
	II	6.346,60	4,00	6.342,60
58.02.01 Finanțarea națională	I	812,90	17,00	795,90
	II	812,90	1,60	811,30
58.02.02 Finanțare externă nerambursabilă	I	5.048,70	87,00	4.981,70
	II	5.048,70	3,00	5.045,70
58.02.03 Cheltuieli navigabile	I	485,00	0,00	485,00
	II	485,00	0,00	485,00
58.30 Mecanismul pentru interconectarea Europei	I	47,00	47,00	0,00
	II	47,00	30,00	9,00
71 Active nefinanciare	I	79.661,00	57.129,60	22.432,00
	II	60.946,00	28.222,00	31.823,00
71.01 Construcții	I	81.893,00	61.833,00	10.000,00
	II	42.498,00	24.489,00	22.000,00
71.01.01 Mașini, echipamente și mijloace de transport	I	10.157,00	4.115,00	0.041,00
	II	8.907,00	2.809,00	0.041,00
71.01.30 Alte active fixe	I	7.711,00	1.280,00	6.399,00
	II	5.049,00	1.068,00	3.982,00
07 Credite interne	I	0,00	0,00	0,00
	II	1.936,00	136,00	1.801,00
71 Active nefinanciare	I	3,00	0,00	3,00
	II	1.939,00	136,00	1.801,00
71.01.01 Construcții	I	0,00	0,00	0,00
	II	1.939,00	136,00	1.801,00
2 Total grupe de investiții și surse de finanțare	I	86.018,60	57.324,00	28.694,60
din care:	II	66.430,60	28.483,00	29.975,60
C. Alte cheltuieli de investiții				
din care:	I	84.018,60	57.324,00	28.694,60
	II	64.438,60	28.483,00	29.975,60
62 Buget local	I	85.954,60	57.260,00	28.694,60
din care:	II	66.430,60	28.264,00	28.174,60
58 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	I	6.363,00	131,00	6.262,60
	II	6.363,00	42,00	6.262,60
71 Active nefinanciare	I	79.661,00	57.129,60	22.432,00
	II	60.946,00	28.222,00	31.823,00
67 Credite interne	I	0,00	0,00	0,00
	II	1.936,00	136,00	1.801,00
71 Active nefinanciare	I	0,00	0,00	0,00
	II	1.936,00	136,00	1.801,00

După prezentarea bugetului total pe domeniu, se prezintă sumele pe subdomenii (subcapitole ale clasificărilor funcționale), unde sunt prezentate detaliat și nominal toate investițiile planificate pentru anul curent.

CAPITOL/51.02/51.07/51.08 GRUPA SURSA 02/07/08	I/II	TOTAL	mi. lei -	
			Realizat cumulat la 31.12.2022	PREVEDERI 2023
0	1	2=3+4	3	4
58 Proiecte cu finanțare din bucluri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020				
58.02 Programe din Fondul Social European (FSE)	I	6.346,60	84,00	6.262,60
	II	6.346,60	4,00	6.342,60
58.30 Mecanismul pentru Interconectarea Europei	I	47,00	47,00	0,00
	II	47,00	38,00	9,00
71 Active nefinanciare	I	79.861,00	57.129,30	22.432,00
	II	60.645,00	28.222,00	21.823,00
71.01.01 Construcții	I	51.633,00	21.633,00	10.000,00
	II	46.498,00	24.458,00	22.000,00
71.01.02 Mașini, echipamente și mijloace de transport	I	10.167,00	4.116,00	6.041,00
	II	6.907,00	2.860,00	5.841,00
71.01.30 Alte active fixe	I	7,77	1.360,00	9.391,00
	II	5.040,00	1.058,00	3.982,00
07 Credite interne	I	0,00	0,00	0,00
din care:	II	1.936,00	135,00	1.601,00
71 Active nefinanciare	I	0,00	0,00	0,00
	II	1.936,00	135,00	1.601,00
71.01.01 Construcții	I	0,00	0,00	0,00
	II	1.936,00	135,00	1.601,00
b. Dotari independente	I	16.167,00	4.116,00	6.041,00
din care:	II	8.607,00	2.668,00	5.841,00
02 Buget local	I	10.167,00	4.116,00	6.041,00
din care:	II	8.607,00	2.668,00	5.841,00
71 Active nefinanciare	I	10.167,00	4.116,00	6.041,00
	II	8.607,00	2.668,00	5.841,00
71.01.02 Mașini, echipamente și mijloace de transport	I	10.167,00	4.116,00	6.041,00
	II	8.607,00	2.668,00	5.841,00
Stații de lucru cu licențe și accesorii	I	1.854,00	654,00	1.200,00
	II	1.854,00	654,00	1.200,00
Echipamente IT pentru creșterea capacității de procesare a Centrului de date al FMB	I	2.900,00	1.200,00	1.700,00
	II	1.700,00	0,00	1.700,00
Echipamente pentru prezentări și conferințe	I	55,00	20,00	35,00
	II	55,00	20,00	35,00
Stații grafice cu licențe și accesorii	I	500,00	0,00	500,00
	II	500,00	0,00	500,00
Echipamente imprimare, scanare, copiere	I	3.729,00	1.729,00	2.000,00
	II	3.520,00	1.720,00	1.800,00
Scanere de mare capacitate pentru documente	I	400,00	250,00	400,00
	II	400,00	0,00	400,00
Calculatoare portabile	I	413,00	283,00	156,00
	II	413,00	283,00	156,00
Pompe de apă - circuit chiler	I	24,00	0,00	24,00
	II	24,00	0,00	24,00
Piese pentru dispozitive de climatizare - Display TD7 chiler RTAFZ50	I	24,00	0,00	24,00
	II	24,00	0,00	24,00
Aparat video	I	8,00	0,00	8,00
	II	8,00	0,00	8,00
d. Cheltuieli de expertiză, proiectare și de execuție privind consolidarea	I	61.633,00	51.633,00	10.000,00
din care:	II	48.434,00	24.433,00	21.801,00
02 Buget local	I	61.633,00	51.633,00	10.000,00
din care:	II	48.434,00	24.433,00	21.801,00
71 Active nefinanciare	I	61.633,00	51.633,00	10.000,00
	II	48.434,00	24.433,00	21.801,00
71.01.01 Construcții	I	61.633,00	51.633,00	10.000,00
	II	48.434,00	24.433,00	21.801,00
07 Credite interne	I	0,00	0,00	0,00
din care:	II	1.936,00	135,00	1.601,00

Exemplul 2:

Primăria Pucioasa

În prima parte a programului de investiții sunt prezentate sumele totale:

- Pe verticală, pe surse de finanțare (regăsim denumirea și, în paranteză, codul aferent clasificăției economice);
- Pe orizontală, regăsim totalul pentru anul în curs, cheltuielile efectuate până la finalul anului precedent, execuția preliminară din anul în curs și împărțirea pe trimestre.

Astfel, putem citi prima pagină după cum urmează:

„În anul 2023 Primăria Pucioasa planifică să cheltuiască 290.704 mii lei credite bugetare pentru programul de investiții publice, împărțit pe trimestre astfel:

- Trim I: 89.880.000 lei
- Trim II: 83.897.000 lei
- Trim III: 55.610.000 lei
- Trim IV: 7.375.000 lei

Cea mai mare sumă provine din finanțare externă nerambursabilă (peste 229 milioane lei), urmată de finanțarea națională (30 mil) și de creditele bancare interne (15 mil). Cea mai mică sumă este alocată din venituri proprii și subvenții (286 mil).

Pe următoarele două pagini sunt prezentate sumele totale pe tipuri de programe de investiții (în continuare; noi; alte cheltuieli de investiții)

ANEXA 1 - DISTRIBUIA
Unitatea administrativă teritorială SAU I. ONDA, PUCIOASA
Municipiul Pucioasa
FIDUCIARUL nr. 1
1 - Căminul de bătrâni
2 - Căminul de bătrâni

**PROGRAMUL DE INVESTIȚII PUBLICE
PE GRUPE DE INVESTIȚII DE SURSE DE FINANȚARE**

CATEGORIA Sursa de finanțare	nr	TOTAL		CHELTUIELI EFECTUATE până la 31.12.2022	Execuția preliminară 2023	2023			
		1	2			3	4	5	6
TOTAL GENERAL		1	2	3	4	5	6	7	8
Finanțare externă nerambursabilă (7)	1	229.704,00	229.704,00	229.704,00	229.704,00	229.704,00	229.704,00	229.704,00	229.704,00
Finanțare națională (3)	1	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00
Finanțare internă (15)	1	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
Proceduri de finanțare din activul propriu și al altor entități publice (16)	1	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00
Finanțare internă nerambursabilă (16)	1	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00
Finanțare internă ramplă (16)	1	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00	224,704,00

CATEGORIA Sursa de finanțare	nr	TOTAL		CHELTUIELI EFECTUATE până la 31.12.2022	Execuția preliminară 2023	2023			
		1	2			3	4	5	6
A. LUCRARI DE CONSTRUCȚII		1	2	3	4	5	6	7	8
Valori proprii investite (7)	1	287.000,00	287.000,00	287.000,00	287.000,00	287.000,00	287.000,00	287.000,00	287.000,00
Credite bancare interne (15)	1	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
Proceduri de finanțare din activul propriu și al altor entități publice (16)	1	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00
Finanțare internă ramplă (16)	1	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00	272,000,00
B. LUCRARI NOI		1	2	3	4	5	6	7	8
Valori proprii investite (7)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Credite bancare interne (15)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proceduri de finanțare din activul propriu și al altor entități publice (16)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanțare internă ramplă (16)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

După prezentarea sumelor totale, este prezentat bugetul obiectivelor de investiții împărțit pe domenii și subdomenii.

Observăm că, deși aspectul diferă, structura documentului este similară cu cea regăsită în programul de investiții al Primăriei Municipiului București.

	1	2	3	4	5	6	7	8
TOTAL CAPTEL: (2)								
Verificat/implicat în bugetul (2)	1	20,00	0,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00
Credite bancare (tranzite) (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Page 7 / 114

CAPITOL GRUPA SUBSA	VS	TOTAL	CHELTUIELI EFECTUATE pe baza de buget	Salvarea proiectelor SIS	alt tip			
					Titlu 1	Titlu 2	Titlu 3	Titlu 4
	1	2	3	4	5	6	7	8
Regul local obținut de la statul (2)	1	20,00	0,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00
Regul local constituit pe baza proiectelor cuprinse în (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanțarea Proiectului Național de Dezvoltare Locală (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanțarea din bugetul de venituri și cheltuieli locale (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanțarea din bugetul de venituri și cheltuieli locale (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanțarea din bugetul de venituri și cheltuieli locale (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanțarea din bugetul de venituri și cheltuieli locale (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanțarea din bugetul de venituri și cheltuieli locale (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL CHELTUIELI								
Verificat/implicat în bugetul (2)	1	20,00	0,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00
Credite bancare (tranzite) (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Regul local obținut de la statul (2)	1	20,00	0,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00
Regul local constituit pe baza proiectelor cuprinse în (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Exemplul 3:
Primăria Comunei Ciugud

La fel ca în cazul celorlalte primării, în prima parte sunt prezentate sumele totale. Totuși, în cazul acestui program de investiții, împărțirea pe tipuri de obiective include, încă de la început, și programele pe domenii.

PROGRAMUL DE INVESTIȚII PUBLICE PE GRUPE DE INVESTIȚII NIMERE DE FINANȚARE									
CAPITOL	VS	Total	Cheltuieli efectuate până la 31.12.2021	Program 0001	Program 0002	Program 0003	Program 0004	Program 0005	Program 0006
TOTAL CHELTUIELI									
Verificat/implicat în bugetul (2)	1	20,00	0,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Credite bancare (tranzite) (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Regul local obținut de la statul (2)	1	20,00	0,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Regul local constituit pe baza proiectelor cuprinse în (2)	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Putem aplica [analogia bugetului ca un cuprins de carte](#) și în cazul listei obiectivelor de investiții. Totuși, în cazul acestui tip de document, capitolele de prezentare pe surse de finanțare, respectiv capitolele de cheltuieli pe grupe de investiții nu se adună, ci repetă

Proiect derulat de:

aceeași informație, prezentată într-un alt mod. Prezentările generale pe domenii se adună și rezultă totalul programului de investiții al primăriei. Subdomeniile adunate prezintă sumele totale alocate pe întreg domeniul.

Capitolul 1: Total cheltuieli pe surse de finanțare

Subcapitolul 1.1. - Prima sursă de finanțare (ex: bugetul local)

1.1.a. Tip de cheltuială de capital 1 (clasificație economică)

1.1.b. Tip de cheltuială de capital 2

Subcapitolul 1.2. - A doua sursă de finanțare

Capitolul 2: Total cheltuieli pe categorii de investiții

Subcapitolul 2.1 - Obiective de investiții în continuare

2.1.a. Tip de cheltuială de capital 1

2.1.b. Tip de cheltuială de capital 2

Subcapitolul 2.2 - Obiective de investiții noi

Capitolul 3: Total cheltuieli domeniu 1

Subcapitolul 3.1. - Total cheltuieli pe surse de finanțare

Subcapitolul 3.2. - Total cheltuieli pe grupe de investiții și surse de finanțare

Subcapitolul 3.3. - Total cheltuieli subdomeniu 1

Astfel, matematic, un buget al programelor de investiții arată astfel (cu variațiuni, în funcție de structura documentului):

$$\text{Alocare totală} = \text{capitolul 1} = \text{capitolul 2} = (\text{subcapitolul 3.1.} + \text{subcapitolul 4.1.} + \dots) = (\text{subcapitolul 3.2.} + \text{subcapitolul 4.2.} + \dots)$$

$$\text{Alocare totală} = (\text{subcapitolul 1.1.} + \text{subcapitolul 1.2.} + \dots) = (\text{subcapitolul 2.1.} + \dots) = [(\text{subcapitolul 3.3.} + \text{subcapitolul 3.4.} + \dots)] + [(\text{subcapitolul 4.3.} + \text{subcapitolul 4.4.} + \dots)] + [(\dots)]$$

Alocarea totală este reprezentată fie de valorile prezentate global (pe surse de finanțare sau pe categorii de investiții), fie de suma valorilor globale prezentate pe domenii, fie de suma valorilor prezentate pe subdomenii.

2.3. Epilog

Acest ghid explicativ îți arată cum să citești bugetele programelor de investiții aprobate la nivel local, însă este foarte important să înțelegem motivațiile pentru care ne-am dori să ne batem capul cu astfel de documente. Localitatea ta nu se poate dezvolta fără cheltuieli de investiții, care trebuie gestionate eficient de autoritățile publice. A descifra alocările bugetare reprezintă un instrument puternic de advocacy și dialog cu autoritățile locale. Te încurajăm să privești cu un ochi critic aceste documente și să treci prin mai multe filtre bugetele programele de investiții. Mai mult decât bugetul secțiunii de funcționare - care este indispensabilă - investițiile pot indica deciziile luate la nivelul administrației publice locale. Astfel, ai în vedere:

- Cheltuie administrația locală (APL) eficient fondurile? Este util acest proiect de investiții/ servește nevoilor cetățenilor?
- În funcție de momentul în care sunt bugetate, ne putem întreba de ce a fost aleasă fix această perioadă pentru investiții. În special în cazurile UAT-urilor în care investițiile publice stagnează până, de pildă, în an pre-electoral.
- Dincolo de investiții, sunt importante achizițiile publice (sunt acestea realizate legal? Există conflicte de interese?) - vom detalia toate aceste aspecte în ghidul despre achiziții publice
- Uită-te și la investițiile din anii anteriori, nu numai la ce se bugetează în anul curent:
 - ◆ Pentru ce s-a alocat buget în trecut? S-au finalizat lucrările? Dacă da, sunt funcționale/ utile/ utilizate la capacitate maximă? Dacă nu, de ce și în ce stadiu sunt? Stagnează? Dacă da, de ce?

3. Achiziții publice

Achizițiile publice se referă la procesul prin care autoritățile publice, cum ar fi agențiile guvernamentale sau autoritățile locale, achiziționează bunuri, servicii sau lucrări de la companii. Acestea reprezintă o parte semnificativă a cheltuielilor publice și joacă un rol major în asigurarea unei bune guvernante.

Sistemul actual de achiziții publice din România a fost stabilit în 2016 cu adoptarea a patru legi cheie:

- Legea 98/2016 privind achizițiile publice
- Legea 99/2016 privind achizițiile sectoriale
- Legea 100/2016 privind concesiunile de lucrări și servicii
- Legea 101/2016 privind căile de atac și contestații

Aceste legi au aliniat regulile de achiziții publice din România la directivele UE și la cele mai bune practici globale. Obiectivele au fost creșterea eficienței, transparenței, integrității și flexibilității.

Elemente-cheie din 2016:

- Tranziția la achizițiile publice 100% electronice. Începând cu 2018, toate procedurile trebuie efectuate prin mijloace electronice.
- Comunicare crescută între autoritățile contractante și sectorul privat prin intermediul consultărilor de piață.
- Mai multă flexibilitate în aplicarea criteriilor de atribuire pentru a obține cel mai bun raport calitate-preț.
- Prevederi speciale pentru cercetare și dezvoltare, servicii sociale, achiziții ecologice și parteneriate de inovație.

Proiect derulat de:

- Noi remedii pentru nemulțumiri și dispute, inclusiv termene mai scurte de rezoluție.

3.1. Sistemul instituțional de achiziții publice

Sistemul de achiziții publice din România implică diferite instituții cu roluri desemnate:

- Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP) - Reglementează și monitorizează sistemul de achiziții publice. Emite legislație secundară și îndrumări.
- Agenția pentru Agenda Digitală a României (AADR) - Gestionează platformele online utilizate pentru achiziții electronice.
- Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor (CNSC) - Se ocupă de dispute legate de procedurile de atribuire.
- Instanțele judecătorești - Judecă plângerile și apelurile împotriva deciziilor CNSC.

Părțile cheie implicate sunt:

- Autoritățile Contractante - Entități publice care achiziționează bunuri, servicii sau lucrări. Acestea trebuie să respecte regulile de achiziții. Exemplele includ ministerele guvernamentale, autoritățile locale, spitalele, universitățile etc.
- Operatori Economici - Companii private care participă la achiziții prin prezentarea ofertelor/proiectelor. Acestea oferă bunuri, servicii sau lucrări dacă li se atribuie un contract public.

Proiect derulat de:

3.2. Procesul de achiziții publice

Procesul de achiziții publice din România constă în patru etape principale:

1. Planificarea

- Autoritatea contractantă este obligată să elaboreze programul anual de achiziții publice. Acest lucru permite o planificare și monitorizare corespunzătoare a achizițiilor.
- Pe baza evaluărilor de nevoi, programul descrie contractele preconizate pentru anul următor.

2. Inițiere

- Procesul începe când autoritatea contractantă publică un anunț care anunță achiziția viitoare.
- Autoritatea contractantă alege procedura de atribuire corespunzătoare în funcție de factori precum valoarea contractului, complexitatea, locația etc.

3. Implementarea

- Autoritățile contractante pot utiliza diferite proceduri de atribuire:
 - Licitare deschisă - Toți operatorii economici interesați prezintă oferte.
 - Licitare restrânsă - Numai candidații calificați pot prezenta oferte.
 - Negociere competitivă - Autoritatea contractantă negociază cu ofertanții pentru a îmbunătăți ofertele.
 - Dialog competitiv - Dialog cu ofertanții pentru a dezvolta soluții adecvate.
 - Parteneriat de inovație - Dezvoltare și achiziție comună de produse/servicii inovatoare.
 - Procedura negociată fără publicare prealabilă - Negociere directă în cazuri excepționale.

Proiect derulat de:

- Concurs de soluții - Pentru achiziționarea unui plan/design pentru infrastructură, IT etc.
- Procedură simplificată - Pentru contracte de valoare mai mică pentru a reduce sarcinile administrative.
- Procedură specifică pentru servicii sociale - Pentru a satisface cerințele particulare.

4. Finalizarea procedurii

- Procedura de atribuire se încheie fie prin încheierea contractului cu ofertantul câștigător, fie prin anularea procedurii dacă este necesar.
- O perioadă de așteptare de 10 zile permite orice contestații înainte de finalizarea contractului.

5. Execuția contractului / acordului-cadru

- Autoritatea contractantă monitorizează implementarea contractului de către operatorul economic.
- Modificările contractuale sunt permise numai în cazuri limitate menționate în documentele de achiziție.
- Subcontractarea este permisă, dar este reglementată pentru a asigura o concurență corectă.

6. Finalizarea contractului

- La finalizare, autoritatea contractantă emite documente privind îndeplinirea obligațiilor contractuale.
- Pentru contractele încheiate, autoritățile emit documente care menționează motivele și justificările.

3.3. Obligații de transparență

- Programul anual al achizițiilor publice (PAAP) - Un plan detaliat despre ce și când intenționează să cumpere instituția.
- Strategia anuală de achiziție publică (SAAP) - Elaborată pentru procesele de achiziție mari, cu detalii despre modul de pregătire și indicatori.

3.4. Resurse

- Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP) – www.anap.gov.ro
- Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP) – www.e-licitatie.ro
- Legislația achizițiilor publice – <http://www.anap.gov.ro/web/legislatie/>
- Ghid pentru Autoritatea Contractantă – <http://www.anap.gov.ro/web/autoritate-contractanta/>
- despre open contracting: <https://funky.org/wp-content/uploads/2021/11/Open-Contracting-Notiuni-Generale-Funky-Citizens.pdf>
- ghid pentru transparența achizițiilor publice: <https://funky.org/wp-content/uploads/2020/12/Ghid-in-transparenta-achizitiilor-publice-Funky-Citizens.pdf>

4. Bugetul de stat

Bugetul de stat reprezintă principalul document pe baza căruia sunt anticipate veniturile și cheltuielile la nivel național, pe parcursul unui an bugetar¹. Pe lângă bugetul de stat, la nivel național mai există bugete dedicate, de exemplu, pentru pensii (Bugetul asigurărilor sociale) sau pentru sănătate (Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate). Însă bugetul de stat este cel mai mare dintre bugetele publice, mecanismul prin care se fac realocări (inclusiv pentru a acoperi deficitul pentru fondurile menționate ca exemplu), dar și principalul instrument prin care guvernul implementează politicile publice prioritare și pentru care are susținere politică.

Acest capitol cuprinde:

- Termenii cheie;
- Legislația relevantă;
- Instituțiile cheie;
- Calendarul bugetar;
- Principii și reguli;
- Surse de date;
- Cum poți să navighezi prin bugetul de stat.

4.1. Noțiuni introductive

Legislație relevantă

Elaborarea, aprobarea și executarea bugetului de stat este reglementată de [legea 500/2002 privind finanțele publice](#), iar responsabilitatea fiscal-bugetară este reglementată prin [legea 69/2010](#).

¹ Anul bugetar coincide cu anul calendaristic, respectiv cu perioada 1 ianuarie-31 decembrie a fiecărui an.
Proiect derulat de:

De asemenea, atât bugetul de stat inițial cât și rectificările bugetare trebuie aprobate prin lege², astfel că, anual, bugetul se regăsește sub denumirea „Legea bugetului de stat pe anul [...]”.

Termeni cheie

Definițiile de mai jos sunt preluate din cadrul legislativ specific ([I500/2002](#) și [L69/2010](#)), iar interpretările, acolo unde este marcat ca atare, sunt preluate din [dictionarul finantez-român](#).

Angajament bugetar

- = „actul administrativ prin care se rezervă creditul bugetar în vederea stingerii obligației de plată ce rezultă din executarea angajamentului legal” (*conform legii*)
- = „instituția pune bani în buget pentru o destinație concretă” (*conform dictionarului finantez-român*)

Angajament legal

- = „actul juridic prin care se creează, în cazul actelor administrative sau contractelor ori se constată, în cazul legilor, hotărârilor de Guvern, acordurilor, hotărârilor judecătorești, obligația de plată pe seama fondurilor publice” (*conform legii*)
- = „orice act juridic din care rezultă sau ar putea rezulta o obligație pe seama fondurilor publice” (*conform DF-R*)

Arierate

- = „plăți restante cu o vechime mai mare de 90 de zile, calculată de la data scadenței” (*conform legii*)

Angajarea cheltuielilor

- = „fază în procesul execuției bugetare, prin care instituția publică își asumă obligația de a plăti o sumă de bani, rezultată în urma îndeplinirii condițiilor stipulate într-un angajament legal pentru livrarea de bunuri, executarea de lucrări, prestarea de servicii și onorarea obligațiilor de plată rezultate în baza legilor, hotărârilor de Guvern, acordurilor, hotărârilor judecătorești, în limita creditelor de angajament

² Rectificările bugetare sunt adoptate de cele mai multe ori prin Ordonanță de urgență, însă aceasta are echivalentul unei legi, fiind necesară aprobarea respectivei OUG prin Parlament.

- aprobate prin legea bugetară anuală” (*conform legii*)
- = „de exemplu, instituția a semnat un contract pentru furnizarea de hârtie, a primit hârtia și plătește pentru aceasta” (*DF-R*)
- Acțiuni multianuale** = „acțiuni a căror perioadă de realizare depășește un an bugetar” (*conform legii*)
- = acțiuni naționale, întinse pe mai mult de un an - investiții a căror durată de implementare durează mai mult decât anul bugetar
- Excedent bugetar** = Veniturile sunt mai mari decât cheltuielile
- Deficit bugetar** = Cheltuielile sunt mai mari decât venituri SAU veniturile nu acoperă toate cheltuielile
- Exercițiu bugetar** = „perioada egala cu anul bugetar pentru care se elaborează, se aproba, se executa și se raportează bugetul” (*conform legii*)
- Clasificație economică** = Mod de grupare a cheltuielilor în funcție de natura și efectul lor economic; clasificare pe tipuri de cheltuieli (de pildă bunuri și servicii, salarii etc.)
- Clasificație funcțională** = Mod de grupare a veniturilor; mod de grupare a cheltuielilor în funcție de destinație (domenii - ex: învățământ, sănătate, protecția mediului etc.)
- Consolidare** = „operațiunea de eliminare a transferurilor de sume dintre doua bugete componente ale bugetului general consolidat, în vederea evitării dublei evidențieri a acestora” (*conform legii*)
- = de pildă, se scad sumele de bani transferate de la bugetul central către bugetele locale, pentru a evita scrierea aceleiași sume de două ori
- Buget general consolidat** = „ansamblul bugetelor componente ale sistemului bugetar agregate și consolidate pentru a forma un întreg:
- bugetul de stat,

- bugetul asigurărilor sociale de stat,
- bugetele fondurilor speciale,
- bugetul centralizat al unităților administrativ-teritoriale,
- bugetul Trezoreriei Statului,
- bugetele instituțiilor publice autonome,
- bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul de stat, din bugetul asigurărilor sociale de stat și din bugetele fondurilor speciale, după caz,
- bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii,
- bugetul fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat și ale căror rambursare, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice,
- bugetul fondurilor externe nerambursabile, precum și al altor entități finanțate în proporție de peste 50% din fonduri publice stabilite potrivit normelor europene”

(conform legii 69/2010)

Strategia fiscal-bugetară

- = „documentul de politică publică ce stabilește obiectivele și prioritățile în domeniul fiscal-bugetar, țintele veniturilor și cheltuielilor bugetului general consolidat și ale bugetelor componente ale bugetului general consolidat, precum și evoluția soldului bugetului general consolidat pe o perioadă de 3 ani”
(conform L69/2010)

Actori cheie

Legea 500/2002 reglementează rolul instituțiilor statului în elaborarea și aprobarea bugetului național. Principalele instituții implicate în elaborarea bugetului de stat sunt:

- *Guvernul* - elaborează politica fiscal-bugetară, cât și proiectul legii bugetului de stat (prin intermediul Ministerului Finanțelor);
- *Parlamentul* - adoptă legile bugetare propuse de Guvern;
- *Ministerul Finanțelor Publice (MFP)*³- printre rolurile MFP se numără: elaborează bugetul de stat, dar se ocupă și de elaborarea diferitelor previziuni bugetare și a normelor de redactare a bugetelor, de actualizarea listei clasificărilor bugetare ș.a.

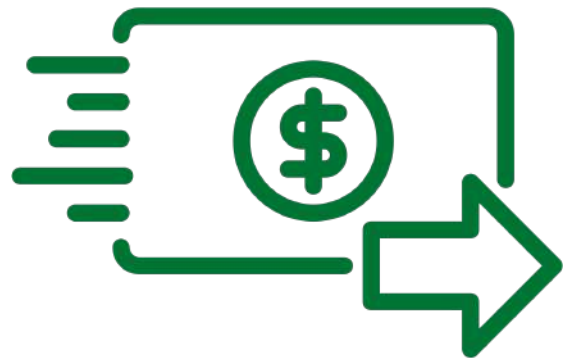
În plus, există o serie de instituții naționale și europene implicate în diferite etape ale procesului bugetar:

- [Comisia Națională de Prognoză \(CNP\)](#)- elaborează previziunile macroeconomice la nivel național. Acestea presupun informații despre Produsul Intern Brut (PIB), inflație, prețul indicelui de consum, salarii, număr de mediu de salariați/ șomeri, import/ export, impozite etc.
- Consiliul Fiscal - evaluează previziunile macroeconomice.

Conținut

Legea bugetului de stat trebuie, conform legii⁴, să cuprindă:

- **Veniturile** estimate pentru anul bugetar pentru care se aprobă legea. Acestea sunt prezentate întotdeauna pe surse de venit;
- **Cheltuieli** prognozate, prezentate astfel:
 - Pe domenii (clasificații funcționale) și tipuri de cheltuieli (clasificații economice)
 - sub formă de credite bugetare și credite de angajament;

³ [Art. 19, Legea 500/2002](#);

⁴ [Art. 26, L500/2002](#)

Proiect derulat de:

- **Deficitul (-)/ Excedentul (+)** bugetar;
- Alte reglementări.

În plus, principalele documente anexate legii bugetului de stat cuprind:

- Alte bugete elaborate la nivel național, precum bugetul fondurilor externe nerambursabile sau bugetul trezoreriei statului⁵;
- Bugetele ordonatorilor principali de credite (toate instituțiile din administrația centrală care au control direct pe bugetele proprii, cum ar fi ministerele sau unele agenții sau autorități publice).

Principii și reguli bugetare

[Principiile și regulile bugetare clasice](#), reglementate prin legea 500/2002:

- **Principiul universalității** - în buget se includ toate veniturile și cheltuielile, în sume brute;
- **Principiul publicității** - bugetul trebuie să fie deschis și transparent;
- **Principiul unității** - bugetul veniturilor și bugetul cheltuielilor trebuie cuprinse în același document;
- **Principiul anualității** - bugetele se aprobă pentru un singur an bugetar;
- **Principiul specializării bugetare** - veniturile și cheltuielile sunt clasificate pe surse de proveniență și pe domenii/ tipuri de cheltuieli;
- **Principiul unității monetare** - toate bugetele sunt redactate în moneda națională.

Principiile responsabilității fiscal bugetare ([L69/2010](#)):

- **Principiul transparenței** - bugetele și strategiile fiscal bugetare trebuie făcute publice și dezbătute cu cetățenii;
- **Principiul stabilității** - guvernarea trebuie să asigure predictibilitatea pe termen mediu;

⁵ Lista completă de bugete poate fi consultată în [art. 16](#) al legii privind finanțele publice.

Proiect derulat de:

- **Principiul responsabilității fiscale** - „Guvernul trebuie să aibă posibilitatea să gestioneze riscuri și situații neprevăzute, fără a fi nevoit să opereze ajustări semnificative ale cheltuielilor, veniturilor sau deficitului bugetar”⁶
- **Principiul echității** - „Guvernul va derula politica fiscal-bugetară luând în calcul impactul financiar potențial asupra generațiilor viitoare, precum și impactul asupra dezvoltării economice pe termen mediu și lung.”⁵
- **Principiul eficienței** - resursele publice limitate trebuie utilizate în mod eficient;
- **Principiul gestionării eficiente a cheltuielilor de personal plătite din fonduri publice** - „Politica salarială și a numărului de personal aferentă instituțiilor, autorităților, entităților publice și/sau de utilitate publică trebuie să fie în conformitate cu țintele fiscal-bugetare din strategia fiscal-bugetară, cu scopul de a eficientiza gestiunea fondurilor cu această destinație.”⁵

4.2. Calendarul bugetar

Bugetul de stat se aprobă pentru un singur an financiar (1 ian - 31 dec). Procesul de elaborare a bugetului de stat pentru anul următor începe încă de la jumătatea anului în curs, implicând mai multe etape și instituții publice de interes național. Astfel, calendarul bugetar, regăsit în [Capitolul III, Secțiunea a 2-a, L500/2002](#), se traduce astfel:

Până când?	Cine se ocupă?	Ce?
1 iunie	Comisia Națională de Prognoză	Elaborează prognozele indicatorilor macroeconomici și sociali. <i>Acestea includ informații despre: produsul intern brut (PIB), impozite, consum, export, import, balanță comercială, cont curent, indicele prețurilor de consum, curs de schimb, număr mediu de salariați/ șomeri, populație, câștig salarial.</i>
15 iulie	Guvernul, prin	Analizează cheltuielile publice și le aprobă

⁶ [Art. 4, alineatul 1, L69/2010](#)

	Ministerul Finanțelor	prin memorandum.
31 iulie	Ministerul Finanțelor	Înaintează către Guvern limitele de cheltuieli stabilite pentru următorul an bugetar, dar și pentru bugetarea multianuală (următorii 3 ani).
1 august	Ministerul Finanțelor	Transmite ordonatorilor principali de credite limitele de cheltuieli, metodologia și contextul macroeconomic pe baza cărora aceștia își elaborează bugetele. Această acțiune este realizată pe baza unei scrisori-cadru.
1 septembrie	Ordonatorii Principali de Credite	Depun la Ministerul Finanțelor bugetele propuse pentru următorul an bugetar, cât și prognozele pentru bugetarea multianuală.
	Camera Deputaților și Senatul	„își aprobă bugetele proprii și le înaintează Guvernului în vederea includerii lor în proiectul bugetului de stat” ⁷
	Autoritățile administrației publice locale	„au aceeași obligație pentru propunerile de transferuri consolidate și de sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat” ⁸
30 septembrie	Ministerul Finanțelor	Depune la Guvern, pentru o primă lectură, proiectele de legi bugetare.

ÎN ANI NORMALI

1 noiembrie	Ministerul Finanțelor	Depune la Guvern proiectele bugetare finale, modificate pe baza prognozelor de toamnă ale Comisiei Naționale de Prognoză
15 noiembrie	Guvernul	Supune spre adoptare Parlamentului proiectele legilor bugetare și de buget ⁹

ÎN ANII ÎN CARE SE ORGANIZEAZĂ ALEGERI PARLAMENTARE ÎN ULTIMELE 3 LUNI ALE ANULUI (OCT-DEC)

⁷ Art. 34, alineatul (2), L500/2002

⁸ Art. 34, alineatul (3)

⁹ Art. 35, alineatul (4), L500/2002

Proiect derulat de:

În maximum 15 zile după investirea noului Guvern	Ministerul Finanțelor	Depune la Guvern proiectele bugetare finale, modificate pe baza prognozelor de toamnă ale Comisiei Naționale de Prognoză
În cel mult 20 de zile de la investire, dar nu mai târziu de 31 decembrie	Guvernul	Supune spre adoptare Parlamentului proiectele legilor bugetare și de buget ¹⁰
	Parlamentul	Aprobă bugetele care sunt apoi transmise Președintelui pentru promulgare ¹¹ și devin legi odată ce sunt publicate în Monitorul Oficial al României

4.3. Unde găsim datele?

1. [Site-ul Ministerului Finanțelor Publice](#)

Site-ul Ministerului Finanțelor este principala sursă de date atunci când vine vorba de bugetul de stat. Acestea se regăsesc în [secțiunea special dedicată](#) („Domenii” → „Buget de stat”), unde se publică bugetul aprobat, arhiva bugetului de stat din anii precedenți¹², informații despre execuția bugetară, strategia fiscal-bugetară dar și date referitoare la economia Europeană și la diferiți indicatori și instrumente economice.

¹⁰ [Art. 35, alineatul \(4\), L500/2002](#)

¹¹ Președintele poate trimite o dată legea bugetului înapoi în Parlament, similar cu oricare altă lege. De asemenea, legea bugetului poate fi obiectul unei sesizări la Curtea Constituțională a României.

¹² Începând cu anul 2015.

Bugetul de stat

- [Buget 2023](#)
- [Arhivă](#)
 - [Buget 2022](#)
 - [Buget 2021](#)
 - [Buget 2020](#)
 - [Buget 2019](#)
 - [Buget 2018](#)
 - [Buget 2017](#)
 - [Buget 2016](#)
 - [Buget 2015](#)
- [Strategia fiscal bugetară](#)
- [Scrisoare cadru pentru bugetul anului următor](#)
- [Informații execuție bugetară](#)
- [Analiza cheltuielilor publice](#)
- [Bugetul UE](#)
- [Istoric deficit bugetar](#)
- [Pachetul privind guvernarea economică a UE \(Six-Pack\)](#)
 - [Garanții guvernamentale](#)
 - [Active și pasive ale entităților controlate de Stat în afara administrației publice](#)
 - [Participațiile statului la capitalul companiilor din România](#)
 - [Parteneriat Public Privat în afara administrației publice](#)
 - [Credite neperformante](#)
- [Număr salariați bugetari](#)
- [Indicatori întreprinderi publice](#)
- [Clasificări bugetare](#)
- [Investiții publice](#)
- [Insolvență și criză](#)
- [Indicatorii economici](#)
- [Legislație](#)

În pagina dedicată bugetului de stat pentru anul curent sau pentru anii precedenți regăsiți:

- [Legea rectificării bugetare;](#)
- [Legea bugetului de stat;](#)
- [Legea bugetului asigurărilor sociale de stat;](#)
- [Bugetele ordonatorilor principali de credite.](#)

Proiect derulat de:

Buget 2023

Legea bugetului de stat 2... [Repartizare pe trimestre ...](#)

Legea bugetului de stat pe anul 2023

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023

Anexa 3 - Bugetele ordonativilor principali de credite

Administrația Prezidențială	Consiliul Legislativ
Senatul României	Curtea de Conturi
Camera Deputaților	Consiliul Concurenței
Înaltă Curte de Casație și Justiție	Asociația Poporului
Curtea Constituțională	Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
Secretariatul General al Guvernului	Consiliul Național al Audiovizualului
Ministerul Afacerilor Interne	Ministerul Finanțelor
Ministerul Afacerilor Externe	Ministerul Finanțelor - Acțiuni Generale
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	Ministerul Economiei
Ministerul Apărării Naționale	Ministerul Antreprenoriatului și Turismului
Ministerul Culturii	Ministerul Justiției
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
Ministerul Educației	Ministerul Aluanci și Solidarității Sociale
Ministerul Sportului	Ministerul Public
Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene	Ministerul Sănătății
Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
Ministerul Energiei	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării
Serviciul Român de Informații	Academia Română de Știință din România
Serviciul de Informații Externe	Agenția Națională de Integritate
Serviciul de Protecție și Pază	Autoritatea Electorală Permanentă
Serviciul de Telecomunicații Speciale	Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal
Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
Academia Română	Agenția Națională de Presă AGERPRES
Institutul Cultural Român	Societatea Română de Radiodifuziune
Consiliul Superior al Magistraturii	Societatea Română de Televiziune
Consiliul Economic și Social	Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor	Secretariatul de Stat pentru recuperarea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989
Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
Cuprins - Lista formularelor de buget, pe componente ale acestuia pentru Fișierele XML	Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției
Download - Buget - .xml	
Download - Anexa 3	

De asemenea, în aceeași pagină, în secțiunea „Repartizare pe trimestre”, regăsiți documentele de alocare pe trimestre a veniturilor, cheltuielilor și deficitului bugetar.

Buget 2023

Legea bugetului de stat 2...

[Repartizare pe trimestre ...](#)

Legea bugetului de stat nr.368/2022 pe anul 2023 și Legea bugetului asigurărilor sociale de stat nr.369/2022 pe anul 2023

- Situație privind repartizarea pe trimestre a veniturilor, cheltuielilor și deficitului bugetului general consolidat pe anul 2023
- Repartizare pe trimestre a cheltuielilor principalelor bugete componente ale bugetului general consolidat pe anul 2023
- Repartizare pe trimestre a cheltuielilor unor bugete componente ale bugetului general consolidat pe anul 2023
- Bugetul pe anul 2023 (cheltuieli de personal)

În pagina „[informații execuție bugetară](#)” (regăsită ca subsecțiune a paginii „Bugetul de stat” regăsiți o serie de informații, după cum urmează:

- Bugetul general consolidat (BGC), publicat pe ani și luni, cât și o sinteză și notă explicativă aferentă. Bugetul general consolidat reprezintă, de fapt, execuția bugetară până la momentul publicării (de pildă, BGC din iulie 2023 cuprinde toate veniturile și cheltuielile de începutul lunii ianuarie până la finalul lunii iulie ale anului 2023);
- Execuția bugetară pe trimestre;

Proiect derulat de:

- Situația economică și bugetară pe semestre;
- Rapoarte anuale;
- Arieratele bugetului general consolidat;
- Diferite comunicări ale Ordonatorilor Principali de Credite.

Informații execuție bugetară

Execuție bugetară	Rapoarte trimestriale	Rapoarte semestriale	Rapoarte anuale	Arieratele bugetului gen...	Comunicări OPC
<ul style="list-style-type: none"> Bugetul general consolidat 01.01- 31.07.2023 Bugetul general consolidat 01.01- 31.07.2023 Sinteza - Iulie 2023 Sinteza - Iulie 2023 Notă privind execuția bugetului general consolidat - iulie 2023 Notă privind execuția bugetului general consolidat - iulie 2023 					2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016 2015
<ul style="list-style-type: none"> Bugetul general consolidat 01.01- 30.06.2023 Bugetul general consolidat 01.01- 30.06.2023 Sinteza - Iunie 2023 Sinteza - Iunie 2023 Notă privind execuția bugetului general consolidat - Iunie 2023 Notă privind execuția bugetului general consolidat - Iunie 2023 					

Din pagina „[Clasificații bugetare](#)” puteți descărca lista actualizată a clasificațiilor funcționale (Anexa I) și a clasificațiilor economice („Anexa 1 (economică)”). Aceste liste pot fi asociate cu un cuprins de carte, în care prima pereche de cifre reprezintă capitolul, (în cazul clasificațiilor funcționale), respectiv titlul (în cazul clasificațiilor economice); a doua pereche de cifre reprezintă subcapitolul/ articolul, iar ultima pereche de cifre reprezintă paragraful/ alineatul. Modul de funcționare și aplicabilitatea clasificațiilor bugetare sunt explicate mai amănunțit în [partea a II-a a ghidului despre bugete publice locale](#).

Clasificații bugetare

Ordinul nr.1954/16.12.2005

Clasificația indicatorilor privind finanțele publice în vigoare pentru anul 2023, aprobată prin Ordinul 1954/16.12.2005, cu modificările și completările ulterioare

[Cuprins 2023](#)
[Anexa I](#) [Anexa I \(economică\)](#) [Anexa II](#) [Anexa III](#)
[Anexa 1](#) [Anexa 2](#) [Anexa 3](#) [Anexa 4](#) [Anexa 5](#)
[Anexa 6](#) [Anexa 7](#) [Anexa 8](#) [Anexa 9](#) [Anexa 10](#)

Proiect derulat de:

Anexa I		2023	
CLASIFICATIA INDICATORILOR PRIVIND FINANTELE PUBLICE			
CHELTUIELI CLASIFICATIA FUNCTIONALA			
Capitol	Subcap.	Paragraf	DENUMIREA INDICATORILOR
50.00			Partea I-a SERVICII PUBLICE GENERALE
51.00			Autoritati publice si actiuni externe
	51.00.01		Autoritati executive si legislative
		51.00.01.01	Administratia prezidentiala
		51.00.01.02	Autoritati legislative
		51.00.01.03	Autoritati executive
		51.00.01.04	Alte organe ale autoritatilor publice
	51.00.02		Servicii publice descentralizate
	51.00.03		Contributia la bugetul U E
	51.00.04		Cofinantarea fondurilor primite de la Uniunea Europeana
53.00			Cercetare fundamentala si cercetare dezvoltare
	53.00.01		Cercetare fundamentala (de baza)
	53.00.02		Cercetare si dezvoltare pentru servicii publice generale
54.00			Alte servicii publice generale
	54.00.01		Programe de informare si prezentare a imaginii Romaniei
	54.00.02		Fond de rezerva bugetara la dispozitia Guvernului
	54.00.03		Fond de interventie la dispozitia Guvernului
	54.00.04		Fondul National de Preaderare
	54.00.05		Fond de rezerva bugetara la dispozitia autoritatilor locale
	54.00.06		Fond pentru garantarea imprumuturilor externe, contractate/garantate de stat
	54.00.07		Fond pentru garantarea imprumuturilor externe, contractate/garantate de administratiile publice locale
	54.00.10		Servicii publice comunitare de evidenta a persoanelor
	54.00.11		Asistenta nationala externa pentru dezvoltare
	54.00.12		Fondul National de Dezvoltare
	54.00.14		Plata valorii de executare a garantiei in cadrul programului „Prima casa/Noua casa”
	54.00.15		Sume rezultate din executarea garantilor acordate din bugetul de stat
	54.00.16		Fondul de finantare a contractelor de parteneriat public-privat
	54.00.17		Programul statiuni balneare
	54.00.50		Alte servicii publice generale
55.00			Tranzactii privind datoria publica si imprumuturi
56.00			Transferuri cu caracter general intre diferite nivele ale administratiei
			Transferuri din bugetul de stat catre bugetele locale finantate partial din

2. Camera deputațiilor

Această resursă este utilă în etapa de propunere a bugetului de stat, înainte ca acesta să apară în Monitorul Oficial și pe site-ul Ministerului Finanțelor. Pentru a accesa bugetul (sau orice alt proces legislativ), se pot urmări etapele:

1. În meniul din partea superioară a paginii, accesați butonul „Activitate parlamentară” → „Urmărirea procesului legislativ”

The screenshot shows the website of the Romanian Chamber of Deputies (Camera Deputațiilor). The header includes the logo and name of the institution, along with the language set to 'RO'. The main navigation bar contains several options: 'Structuri parlamentare', 'Activitate parlamentara', 'Informatii publice', and '#eCdep'. A dropdown menu is open under 'Activitate parlamentara', listing options such as 'Urmărirea procesului legislativ', 'Controlul parlamentar', 'Activitate în plen', 'Activitate în comisii', and 'Sanctiuni aplicate deputatilor'. The page also features social media icons and a footer with the text 'Procesul Legislativ' and 'Sistemul Informatic pentru Camera Deputatilor'.

Proiect derulat de:

2. În noua pagină, utilizați filtrele disponibile pentru a identifica bugetul de stat:
 - a. Fie prin căutarea cuvintelor cheie „buget”/„buget de stat”. Puteți include și anul pentru care căutați bugetul (ex: „buget de stat 2023”)
 - b. Prin selectarea anului de înregistrare la Camera Deputaților și căutare manuală în listă

Urmărirea procesului legislativ
Camera Deputaților

Sistemul informatic pentru urmărirea procesului legislativ permite interogarea bazelor de date care gestionează proiectele de lege și propunerile legislative care au intrat în procedura legislativă a Camerei Deputaților.

Interogare rapidă baza de date după:

- cuvinte cheie în titluri: CAUTA
- numărul de înregistrare de la Camera Deputaților: din anul CAUTA
- numărul legii promulgate: din anul CAUTA
- numărul Ordonanței de Guvern: din anul CAUTA
- numărul Ordonanței de Urgență a Guvernului: din anul CAUTA
- numărul de înregistrare de la Guvern (E): din anul CAUTA
- cu puncte de vedere sau avize primite în ultimele: 30 zile CAUTA
- cu modificări de stadiu în ultimele: zile CAUTA
- care vor depăși termenul de adoptare în următoarele: zile CAUTA

Lista inițiativelor legislative

- înregistrate la Camera Deputaților în anul: 2023 2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016 2015 2014 2013 2012 2011 2010 2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996
- care nu au intrat în proces legislativ: 2023 2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016 2014 2013 2012 2011 2010 2009 2008 2007 2006 2005
- care și-au încetat procedura legislativă fiind:
 - promulgate legi în anul: 2023 2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016 2015 2014 2013 2012 2011 2010 2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996
 - respinse, retrase, etc. în anul: 2023 2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016 2015 2014 2013 2012 2011 2010 2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 1997 1996
- în procedura legislativă cf. Constituției

	nerevizuite	revizuite
- înregistrate, urmând a fi trimise la comisi	-	-
- trimise pentru raport la comisiile permanente <input type="text"/> selectați comisia <input type="text"/>	1	1313
☐ numai cele cu termen de depunere raport depășit		
- cu rapoarte depuse urmând a fi incluse pe ordinea de zi	1	253
- pe ordinea de zi:	-	363

În pagina proiectului legii bugetului de stat (ex: [bugetul pe anul 2023](#)) veți regăsi o serie de documente, precum: legea propriu-zisă (sub denumirea „forma inițiatorului”), avizele diferitelor consilii, raport privind situația macroeconomică, diferite hotărâri și opinii, bugetele ordonatorilor principali de credite (regăsite, de obicei, în anexa 3).

3. [Site-ul Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză](#)

Proiect derulat de:

Pe acest site regăsiți prognoze macroeconomice începând cu anul 2006 și până în prezent (secțiunea „Prognoze” → „Prognoze macroeconomice”). De asemenea, în secțiunea „Prognoze în profil teritorial” regăsiți indicii macroeconomici detaliați pe județe și regiuni. În plus, se regăsesc diferite studii și analize, informații despre programe, rata inflației etc.

4. [Platforma de transparență de pe Ministerul Finanțelor](#)

Pentru a accesa această platformă, navigați în partea de jos a paginii principale → click pe „Transparență bugetară” → „vezi aici”.

Portalul funcționează ca un motor de căutare în baza de date a Sistemului Național de Raportare, în care se regăsesc execuțiile bugetare ale tuturor instituțiilor publice din România (începând cu anul 2016 și publicate lunar). În plus, în pagina „Alte Rapoarte” regăsiți, actualizată, lista tuturor instituțiilor publice, alături de informații despre ordonatorii principali de credite.

Proiect derulat de:

5. Site-urile ordonatorilor principali de credite

Pe site-urile ordonatorilor principali de credite (de pildă, pe site-urile Ministerelor) puteți regăsi informații suplimentare cu privire la programe naționale (cum ar fi „Bani de liceu” - pe site-ul Ministerului Educației; [programul național de investiții „Anghel Saligny”](#), pe site-ul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației etc.).

6. [Data.gov.ro](#)

Platforma oficială de date deschise cuprinde informații despre diferite programe, despre fonduri europene, achiziții publice centralizate ș.a.

4.4. Cum ne uităm prin bugete

Parcurea și înțelegerea bugetului de stat și a documentelor aferente acestuia sunt similare cu parcurea bugetelor publice locale. Această secțiune prezintă, pe scurt, cum arată documentele bugetare și care sunt modurile de citire ale acestora. Anatomia bugetelor locale poate fi transpusă și în cazul bugetului de stat, astfel că, pentru o înțelegere amănunțită, recomandăm ca lectură suplimentară [partea a III-a a ghidului despre bugete locale](#).

Legea bugetului de stat

Legea bugetului de stat, ca orice document legislativ, cuprinde, în prima parte, în format de tip text, dispoziții referitoare la cuprinsul bugetului de stat, astfel că, prima parte a bugetului va arăta întotdeauna întotdeauna similar [exemplului de mai jos](#):

2	MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, Nr. 1214/19.XII.2022
LEGI ȘI DECRETE	
PARLAMENTUL ROMÂNIEI	
CAMERA DEPUTAȚILOR	SENATUL
LEGEA bugetului de stat pe anul 2023	
Parlamentul României adoptă prezenta lege.	
CAPITOLUL I Dispoziții generale	
SECȚIUNEA 1 Dispoziții referitoare la bugetul de stat pe anul 2023	
Art. 1. — Prezenta lege prevede și autorizează pentru anul bugetar 2023 veniturile pe capitele și subcapitele și cheltuielile pe destinații și pe ordonanțe principale de credite pentru bugetul de stat, bugetele Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, creditelor externe, fondurilor externe nerambursabile și activităților finanțate integral din venituri proprii.	din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2008 privind utilizarea plajei Mării Negre și controlul activităților desfășurate pe plajă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 274/2006, cu modificările și completările ulterioare, pentru aplicarea prevederilor art. 7 alin. (4) și art. 8 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru finanțarea gratuită acordată elevilor din învățământul preuniversitar acreditat/autorizat pentru transportul local rutier și naval, județului Suceava pentru aplicarea prevederilor art. XII alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2009 privind unele măsuri financiar-bugetare, aprobată prin Legea nr. 240/2011, cu modificările ulterioare, precum și pentru finanțarea unor proiecte de investiții și a altor cheltuieli, potrivit anexelor nr. 7, 701, 702 și 703;
Art. 2. — (1) Sinteza bugetului de stat, detaliată la venituri pe capitele și subcapitele, iar la cheltuieli, pe părți, capitele, subcapitele, paragrafe, respectiv titluri, articole și alineate, după caz, este prevăzută în anexa nr. 1.	a) 523,1 milioane lei pentru finanțarea învățământului particular și a celui confesional, acreditate, potrivit anexei nr. 8.
(2) Bugetul de stat se stabilește la venituri în sumă de 275.304,5 milioane lei, iar la cheltuieli în sumă de 597.348,6 milioane lei credite de angajament și în sumă de 353.314,4 milioane lei credite bugetare, cu un deficit de 77.949,9 milioane lei.	Art. 5. — (1) Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată, prevăzute la art. 4 lit. a), sunt destinate:
(3) Sinteza cheltuielilor pe surse de finanțare, capitele, subcapitele, paragrafe, titluri de cheltuieli, articole, alineate, după caz, este prevăzută în anexa nr. 2.	a) finanțării serviciilor sociale din sistemul de protecție a copilului și a măsurilor de protecție de tip centre de zi și centre rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap, în baza standardelor de cost calculate pentru beneficiarii/pun de servicii sociale, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 426/2020 privind aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale, cu modificările ulterioare, în limita prevăzută la art. 20 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare;
(4) Bugetele ordonatelor principale de credite și anexele la acestea sunt prevăzute în anexa nr. 3 ^{*)} .	b) finanțării cheltuielilor determinate de implementarea Programului pentru școli ai României, în perioada ianuarie—iunie a anului școlar 2022—2023, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.007/2022 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli ai României în perioada 2017—2023 pentru anul școlar 2022—2023, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli ai României în perioada 2017—2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017—2018, cu modificările ulterioare, cu încadrare în sumele prevăzute pentru anul 2023 în fiecare dintre anexele nr. 1—3 la această hotărâre;
Art. 3. — Cheltuielile bugetare sunt detaliate în bugetele ordonatelor principale de credite pe surse de finanțare, iar în cadrul acestora pe capitele, subcapitele, paragrafe, titluri, articole și alineate de cheltuieli.	c) finanțării drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul special, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 564/2017 privind modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale școlarizați în sistemul de învățământ preuniversitar, cu modificările ulterioare. În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 836/2022 privind stabilirea
SECȚIUNEA a 2-a Dispoziții referitoare la bugetele locale pe anul 2023	
Art. 4. — Din taxa pe valoarea adăugată se alocă 23.247,7 milioane lei sume defalcate pentru bugetele locale, din care:	
a) 3.836,4 milioane lei pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor, potrivit anexei nr. 4;	
b) 11.308,7 milioane lei pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și municipiului București, potrivit anexei nr. 5;	
c) 800,0 milioane lei destinate finanțării cheltuielilor privind drumurile județene și comunale, sumă repartizată pe județe potrivit anexei nr. 6. Repartizarea pe unități administrativ-teritoriale se face de către consiliul județean prin hotărâre, după consultarea primarilor, în funcție de lungimea și starea tehnică a drumurilor;	
d) 6.779,5 milioane lei pentru echilibrarea bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor, pentru finanțarea cheltuielilor aferente funcționării serviciilor publice de salvare acvatică-săvamar și a posturilor de prim ajutor pe plajele cu destinație turistică, potrivit prevederilor art. 4 alin. (2) ^{*)}	
<small>*) Anexa nr. 3 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1214 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din Îos. Panduri nr. 1, bloc P53, parter, sectorul 5, București.</small>	

Sursa: Prima pagina a legii bugetului de stat pe anul 2023

Proiect derulat de:

Apoi, bugetul, exprimat în „mii lei”¹³ urmează aproximativ aceeași structură ca în cazul bugetelor locale: se prezintă o sinteză (sumele mari, atât la venituri, cât și la cheltuieli), după care bugetul este prezentat din ce în ce mai detaliat.

Tot conținutul bugetului de stat, fie că ne uităm în documentul legislativ, fie că explorăm bugetele ordonatorilor principali de credite, este structurat astfel:

- Pe orizontală, regăsim 6 coloane principale:
 - Coloanele A și B cuprind clasificările funcționale/ economice (după caz). Coloana A este împărțită în alte 6 coloane, care reprezintă codurile clasificărilor bugetare, iar coloana B prezintă denumirile aferente acestora;
 - Coloana 1 reprezintă prognoza bugetară pentru anul pentru care se aprobă bugetul;
 - Coloanele 2-4 cuprind estimările pe următorii 3 ani bugetari.
- Pe verticală:
 - *(Atât în cazul veniturilor, cât și a cheltuielilor)* se prezintă sumele totale aferente fiecărei clasificări bugetare, urmate de detalierea pe subcapitole/ paragrafe/ grupe/ titluri etc.
 - *(Numai în cazul cheltuielilor)* pentru fiecare clasificare economică vom regăsi două sume, una reprezentând creditele de angajament, iar cea de-a doua creditele bugetare.
 - La fel ca în cazul bugetelor locale, pe verticală, sumele se repetă. De pildă, în cazul cheltuielilor de personal se prezintă mai întâi suma totală, urmată de sumele aferente tuturor subcategoriilor precum: salarii de bază,

¹³ Valorile scrise în buget se înmulțesc cu 1000 pentru a rezulta valoarea reală.

vouchere de vacanță, sporuri etc. Suma acestora din urmă reprezintă totalul prezentat inițial. Dacă această explicație nu este suficient de clară, recomandăm parcurgerea materialului „[Anatomia bugetelor publice locale](#)” - ale cărei principii se aplică și în cazul bugetului de stat.

În legea bugetului de stat, sumele alocate sunt prezentate și pe sectoare publice (în bugeteză - „clasificație funcțională”), de pildă ordine publică și apărare, învățământ, protecția mediului etc.

Ca-pi-tol	Sub-ca-pi-tol	Pa-ra-graf	Grupa/ Titlu	Ar-ti-col	Ali-ne-at	Denumire indicator	Program 2022	Estimari 2023	Estimari 2024	Estimari 2025
A						B	1	2	3	4
	51					TITLUL VI TRANSFERURI INTRE UNITATI ALE ADMINISTRATIEI PUBLICE				
						I.Credite de angajament	265.373	313.731	325.979	339.455
						II.Credite bugetare	265.373	313.577	325.821	339.293
	55					TITLUL VII ALTE TRANSFERURI				
						I.Credite de angajament	275.087	322.506	299.932	305.640
						II.Credite bugetare	262.252	323.378	297.782	324.616
	57					TITLUL IX ASISTENTA SOCIALA				
						I.Credite de angajament	99.722	99.986	100.280	100.569
						II.Credite bugetare	99.722	99.986	100.280	100.569
	58					TITLUL X PROIECTE CU FINANTARE DIN FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE AFERENTE CADRULUI FINANCIAR 2014-2020				
						I.Credite de angajament	43.778			
						II.Credite bugetare	46.325	6.268		
	59					TITLUL XI ALTE CHELTUIELI				
						I.Credite de angajament	961	961	961	961
						II.Credite bugetare	961	961	961	961
	70					CHELTUIELI DE CAPITAL				
						I.Credite de angajament	15.579.801	9.626.538	12.699.174	10.742.240
						II.Credite bugetare	7.618.735	9.374.473	11.104.462	12.794.312
	71					TITLUL XV ACTIVE NEFINANCIARE				
						I.Credite de angajament	15.579.801	9.626.538	12.699.174	10.742.240
						II.Credite bugetare	7.618.735	9.374.473	11.104.462	12.794.312
	01					Administratie centrala				
						II.Credite bugetare	606.620			
	02					Aparare nationala				
						II.Credite bugetare	15.420.462			
	03					Participarea la misiuni si operatiuni militare in afara teritoriului statului roman				
						II.Credite bugetare	191.620			
	25					Cercetare si dezvoltare pentru aparare				
						II.Credite bugetare	149.413			
	50					Alte cheltuieli in domeniul apararii				
						II.Credite bugetare	111.998			
	01					Structuri militare nationale				
						II.Credite bugetare	29.503			
	02					Structuri militare multinationale dislocate pe teritoriul statului roman				
						II.Credite bugetare	82.495			
6101						ORDINE PUBLICA SI SIGURANTA NATIONALA				
						I.Credite de angajament	31.540.472	26.440.519	27.568.683	26.453.015
						II.Credite bugetare	28.944.147	27.610.526	27.321.450	28.430.870
	01					CHELTUIELI CURENTE				
						I.Credite de angajament	28.576.232	25.433.309	26.523.568	25.371.869
						II.Credite bugetare	27.162.197	26.531.630	26.244.705	27.309.885
	10					TITLUL I CHELTUIELI DE PERSONAL				
						I.Credite de angajament	19.665.860	20.179.151	20.703.613	21.226.084
						II.Credite bugetare	19.665.860	20.179.151	20.703.613	21.226.084
	20					TITLUL II BUNURI SI SERVICII				
						I.Credite de angajament	1.979.740	1.943.088	1.998.351	2.045.716
						II.Credite bugetare	1.978.740	1.943.088	1.998.351	2.045.716
	51					TITLUL VI TRANSFERURI INTRE UNITATI ALE ADMINISTRATIEI PUBLICE				
						I.Credite de angajament	2.771.127	1.757.364	1.718.563	1.713.604
						II.Credite bugetare	1.709.830	1.789.039	1.881.357	1.922.163

Proiect derulat de:

În plus, legea bugetului de stat cuprinde și informații financiare regionale, județene sau locale și sintezele programelor naționale.

În ceea ce privește bugetele ordonatorilor principali de credite (OPC), sumele alocate pentru aceștia sunt incluse în legea bugetului de stat, însă pot fi consultate separat, în documentele aferente, regăsite, de obicei, în anexa 3. Bugetele OPC urmează aceeași structură ca cea prezentată anterior și cuprind programele gestionate de fiecare minister.

Bugetele programelor

Informațiile despre finanțarea programelor se regăsesc la finalul bugetelor ordonatorilor principali de credite. Acestea sunt structurate astfel:

- Pe orizontală: regăsim 7 coloane principale care cuprind, în această ordine, următoarele informații: denumirea și codul programului; valoarea totală; execuția bugetară până într-un anumit an (specificat în text); execuția până în următorul an; execuția preliminară din anul anterior bugetului; bugetul pentru anul curent; estimările pe următorii trei ani.
- Pe verticală, sumele sunt întotdeauna dublate, pentru fiecare categorie prezentându-se atât creditele de angajament, cât și cele bugetare. De obicei, se prezintă sumele totale, iar apoi, dacă este cazul, se prezintă valorile pe surse de finanțare (buget de stat, fonduri externe (ne)rambursabile etc.).

Ministerul Educatiei

Program/ facilitate/ instrument:

81 Programul Operational Capital Uman

I. Credite de angajament

II. Credit bugetar

FISA PROIECTULUI

finantat / propus la finantare in cadrul programelor aferente Politicii de Coeziune a U. E., Politicilor Comune Agricola si de Pescuit si altor facilitati si instrumente postaderare

Denumirea si codul proiectului/ surse de finantare	Valoarea totala	Realizari pana in anul 2019	Realizari 2020	Executie preliminata 2021	Program 2022	Estimari 2023	Estimari 2024	Estimari 2025	- mii lei -
									Anii urmatari

Proiectul: **19524 Program National de Activitati Remediale pentru Elevi- ID 151628**

Fond de finantare: **02 Fondul Social European (FSE)**

5000 TOTAL GENERAL

I. Credite de angajament	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0
II. Credite bugetare	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0

5001 CHELTUIELI - BUGET DE STAT

I. Credite de angajament	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0
II. Credite bugetare	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0

6501 INVATAMANT

I. Credite de angajament	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0
II. Credite bugetare	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0

650158 TITLUL X PROIECTE CU FINANTARE DIN FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE AFERENTE CADRULUI FINANCIAR 2014-2020

I. Credite de angajament	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0
II. Credite bugetare	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0

65015802 Programe din Fondul Social European (FSE)

I. Credite de angajament	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0
II. Credite bugetare	146.121	0	0	61.442	84.679	0	0	0	0

6501580201 Finantarea nationala

I. Credite de angajament	22.743	0	0	9.563	13.180	0	0	0	0
II. Credite bugetare	22.743	0	0	9.563	13.180	0	0	0	0

6501580202 Finantarea externa nerambursabila

I. Credite de angajament	123.378	0	0	51.879	71.499	0	0	0	0
II. Credite bugetare	123.378	0	0	51.879	71.499	0	0	0	0

Exemplu -Sursa: legea bugetului de stat pe 2022

Proiect derulat de:

Bugetul general consolidat

Bugetul general consolidat (BGC) cuprinde execuția bugetară a tuturor bugetelor principale, prezentate pe categorii principale de venituri și cheltuieli. Sumele sunt exprimate întotdeauna în „milioane lei”. [Exemplul de mai jos](#) reprezintă BGC din perioada 01 ianuarie - 31 iulie 2023.

BUGETUL GENERAL CONSOLIDAT														Anexa nr.1		
Realizari 01.01 - 31.07.2023																
	Bugetul de stat	Bugetul centralizat al unitatilor adm. teritoriale	Bugetul adig. sociala de stat	Bugetul adig. pentru conaj	Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate	Credite externe ministe	Bugetul institutiilor publice financiare integrati sau partii de venisuri profit	Fonduri externe neram-buroabile	Bugetul trezoreriei statului	Bugetul Contoniniei ratiionale de administrare a Infrastructurii rutiere	Estimbank	Total	Transferisuri lito bugeta (pe socii)	Total BUGET general consolidat	PIB 2023	
															1,581,000.0	„milioane lei”
															Duma	% din PIB
VENITURI TOTALE	136,576.6	74,303.0	65,871.8	1,991.4	31,542.8	24,999.7	282.4	410.7	6,356.1	338.4	345,076.3	-55,184.3	289,892.0	-1,833.0	288,059.0	18.1
Venituri cuvenite	130,036.7	68,518.2	56,175.0	1,730.6	27,432.1	24,524.5		410.7	1,063.1	326.2	325,318.0	-12,142.2	263,175.8		263,175.8	16.5
Venituri fiscale	67,418.4	45,481.0			2,127.5	786.2					145,766.1		145,766.1		145,766.1	6.2
Impozitul pe profit, salarii, venit si castiguri din capital	22,114.5	24,170.7									46,285.1		46,285.1		46,285.1	2.9
Impozitul pe profit	19,266.3	45.1									19,311.3		19,311.3		19,311.3	1.2
Impozitul de salarii si venit	201.0	24,119.9									23,659.9		23,659.9		23,659.9	1.5
Alte impozite pe venit, profit si castiguri din capital	3,142.2	5.7									5,154.9		3,154.0		3,154.0	0.2
Impozite si taxe pe proprietate	-10.9	5,842.2									5,829.3		5,829.3		5,829.3	0.4
Impozite si taxe pe bunuri si servicii	74,256.6	15,207.2			2,127.5	156.0					91,731.2		91,731.2		91,731.2	5.8
TVA	44,368.2	13,282.1									57,670.3		57,670.3		57,670.3	3.6
Acizta	20,678.2										20,678.2		20,678.2		20,678.2	1.3
Alte impozite si taxe pe bunuri si servicii	5,843.2	78.9			2,127.5						6,049.6		6,049.6		6,049.6	0.6
Taxe de utilizarea bunurilor, autorizarea utilizarii bunurilor sau pe deconturarea de activitati	2,327.0	1,646.2				159.9					4,033.6		4,033.0		4,033.0	0.3
Impozit pe comerul exterior si tranzactiile internationale (taxa vamala)	1,304.7										1,004.7		1,004.7		1,004.7	0.1
Alte impozite si taxe fiscale	39.5	260.9				609.3					909.7		909.7		909.7	0.1
Contributii de asigurari	7,342.9		56,026.8	1,717.7	25,453.7	1.1					90,616.2	-55.3	90,556.0		90,556.0	5.7
Venituri nefiscale	16,209.4	13,337.2	77.0	12.8	45.9	8,609.2		410.7	1,063.1	300.2	36,905.6	-12,006.6	26,016.6		26,016.6	1.7
Subvenții	10,181.0	9,071.4	36.5	5,709.6		14,192.5	33.5		5,297.0		43,042.2	-43,042.2				
Venituri din capital	151.0	227.4				329.9					710.9		710.9		710.9	0.0
Donatii																
Sume primite de la UE/ali donatori în contul platilor efectuate si preferințiar	1,135.7	10.1				10.4	0.1				1,157.4		1,157.4		1,157.4	0.1
Operatiuni financiare	1,203.8									12.2	1,233.0		1,233.0	-1,833.0		
Sume în curs de distribuire	-145.9	0.0									-140.0		-140.0		-140.0	0.0
Alte sume primite de la UE	-45.0	53.5				46.5					55.0		55.0		55.0	0.0
Sume primite de la UE/ali donatori în contul platilor efectuate si preferințiar aferente cedării financiare 2014-2020	14,929.2	5,902.2	7.0	224.3	1.1	1,070.7	249.6				22,209.2		22,209.2		22,209.2	1.4
Sume aferente asistenței financiare nerambursabile acordate pentru PNRR	691.0		20.0								712.5		712.5		712.5	0.0

	Bugetul de stat	Bugetul centralizat al unităților adm. teritoriale	Bugetul sibi. societ. de sal.	Bugetul sig. pentru șomaj	Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate	Credite externe mlti-lanare	Bugetul instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din veniturile proprii	Fonduri externe nerambursabile	Bugetul tesoreriei statului	Bugetul Companiei naționale de administrare a infrastructurii rutiere	Estimbank	Total	Transferuri între bugete (SE SICR)	Total buget general consolidat	Operațiuni financiare	Buget general consolidat	Sume	% din PIB
CHELTUIELI TOTALE	181,886.7	98,899.8	66,878.4	1,419.3	30,046.2		23,022.9	299.6	334.7	6,325.2	867.5	355,098.8	-15,184.3	329,824.4	-3,187.2	326,637.2		29.3
Cheltuieli curente	178,822.8	90,690.5	60,872.1	1,429.3	30,062.9		22,123.7	299.6	334.7	2,508.9	79.9	356,233.4	-15,123.1	311,146.3		311,146.3		19.6
Cheltuieli de personal	37,810.6	23,124.6	256.0	0.3	180.5		12,565.8			477.0	5.3	74,549.8		74,549.8		74,549.8		4.7
Bunuri și servicii	6,103.3	16,534.9	370.9	19.5	25,049.2		5,388.2		11.3	1,261.8	38.9	44,716.0	-12,312.0	42,404.0		42,404.0		2.7
Cheltuieli	17,482.8	648.7	27.3	1.7	17.5		9.0			323.4	3.7	18,183.2	-28.3	18,096.7		18,096.7		1.2
Subvenții	6,665.8	3,109.4		8.8			355.8							10,169.5		10,169.5		0.6
Transferuri între unități ale administrației publice	26,096.2	143.0		76.1	7,003.4		222.0					36,613.0	-15,207.2	1,305.8		1,305.8		0.1
Alte transferuri	13,072.7	686.6	0.2	0.0			832.6	0.3				15,472.4	-96.5	15,375.9		15,375.9		1.0
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	2,261.8	16.9					11.2	0.1				2,289.4	-386.0	1,802.6		1,802.6		0.1
Asistență socială	35,477.1	9,529.1	66,167.4	983.3	2,744.7		51.9					112,893.5		112,893.5		112,893.5		7.1
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	20,116.8	8,334.8	8.3	259.3	1.3		1,840.7	259.1				30,817.3	-5,268.2	25,549.1		25,549.1		1.6
Alte proiecte	3,639.4	2,117.0	1.7	11.3	1.0		649.8			1.7	39.7	5,491.4	-999.2	5,942.2		5,942.2		0.4
Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă aferentă PNRR	704.4	52.7	21.3				5.4					876.9	-46.2	830.7		830.7		0.1
Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de impuneri a PNRR	1,178.5	161.3					12.9				843.9	2,199.9	-1,199.9	1,046.0		1,046.0		0.1
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	289.7						114.0					494.0	-68.5	595.4		595.4		0.0
Cheltuieli de capital	3,069.5	8,209.7	10.0	2.5	3.0		999.1			3,771.8		16,770.1	-28.5	16,741.5	-38.4	16,703.1		1.0
Active nefinanciare	3,052.8	8,738.2	10.8	2.5	3.0		986.1			3,771.8		16,564.9	-56.5	16,538.3		16,538.3		1.0
Active financiare	96.7	136.5										205.2		205.2	-38.4	166.8		0.0
Operațiuni financiare	694.6	1,827.8					9.0			34.7	766.7	3,163.1	-84.7	3,138.9	-3,138.9			
Împrumuturi	604.6	1,827.8					9.0			34.7	178.5	178.6		178.6	-178.6			
Rambursări de credite												2,684.6	-34.7	2,650.3	-2,650.3			
Plăți efectuate în anul precedent și recuperate în anul curent	-728.3	-533.0	-7.5	-12.6	-39.6		-47.3	0.0				-1,188.3		-1,188.3		-1,188.3		-0.1
EXCEDENT(-) / DEFICIT(+)	-43,412.7	6,043.2	-1,003.5	572.1	-3,703.4		1,877.2	22.8	76.0	25.0	-529.2	-39,912.5		-39,932.5	1,234.2	-38,598.2		-2.43

Structură pe orizontală:

- Prima coloană prezintă denumirile clasificărilor bugetare;
- Următoarele 11 coloane prezintă sumele pe tipuri de bugete, precum: bugetul de stat, bugetul centralizat al unităților administrativ teritoriale, bugetul trezoreriei statului etc.
- Cea de-a 13-a coloană prezintă sumele totale (sume coloanelor 1-12)
- Apoi se prezintă valoarea transferurilor între bugete;
- În următoarea coloană se prezintă bugetul consolidat, adică totală din coloana 13, din care au fost scăzute transferurile;
- Penultima coloană prezintă operațiunile financiare;
- Ultima coloană este împărțită în alte două coloane care reprezintă valoarea bugetului general consolidat, respectiv procentul din PIB reprezentat de clasificăția bugetară de pe rândul respectiv.

Structură pe verticală:

- BGC conține două pagini: prima - pentru venituri; cea de-a doua - pentru cheltuieli, respectiv pentru excedent/deficit bugetar (ultimul rând);

Proiect derulat de:

- Se prezintă sumele totale, apoi împărțirea pe categorii și subcategorii principale.

Bugetul general consolidat reprezintă un bun instrument pentru verificarea rapidă a execuției bugetare la un anumit moment din anul financiar. De pildă, poate te interesează ce sume a cheltuit statul din PNRR până la jumătatea anului. Cea mai rapidă metodă de a verifica această informație este consultarea bugetului general consolidat pentru perioada 1.01-30.06. De asemenea, dacă vrei să compari sumele din bgc cu planificarea bugetară inițială, poți compara documentul cu repartizarea trimestrială, regăsită în pagina bugetului de stat.

4.5. Motivații

Căutarea prin bugetele publice poate părea interesantă, complicată sau plictisitoare, dar, înainte de toate, această căutare este utilă și în interesul cetățeanului. Bugetele publice ne pot arăta prioritățile de guvernare, iar execuțiile bugetare pot indica nivelul de eficiență a autorităților publice în gestionarea propriilor bugete. Astfel, atunci când se publică propunerea bugetului de stat, îți poți pune următoarele întrebări (și nu numai):

- Ce domenii/ ministere au alocate cele mai mare bugete? De ce? Diferă ele față de anul precedent?
 - Un exemplu concret este reprezentat de Ministerul Apărării Naționale care, în 2023, comparativ cu anul anterior, a beneficiat de cea mai mare mărire bugetară. Această mărire poate fi un indicator pentru prioritizarea apărării naționale, în special în contextul războiului de la granița României.
- Pe ce tipuri de cheltuieli se înregistrează cele mai mari discrepanțe între bugetul alocat și execuția bugetară de la final de an? De ce?
 - De pildă, în domeniul învățământului preuniversitar, cheltuielile de personal au fost întotdeauna mai mari la final de an, în perioada 2018-2022, decât bugetul inițial. Această situație poate indica:
 - [credibilitate bugetară redusă](#) (guvernării nu-și respectă propriile bugete);

- lipsa unei analize a situațiilor bugetare precedente (deși e clar că, anual, nu se bugetează suficient, acest aspect nu este remediat în bugetele anterioare);
- bugetele nu sunt redactate în funcție de nevoile reale.

5. Fonduri europene

5.1. Introducere și Context: CFM și MRR

În 2020, UE a oferit un răspuns fără precedent la criza coronavirusului, cu un pachet de stimulare de 2.018 trilioane de euro. Acesta include bugetul pe termen lung al UE pentru 2021-2027 (Cadrul Financiar Multianual = CFM), în valoare de 1.211 trilioane de euro, suplimentat cu 806,9 miliarde de euro prin NextGenerationEU, din care statele membre au primit bani prin celebrul deja Mecanism de Redresare și Reziliență (MRR) pentru care, pentru a-l accesa, au fost elaborate Planurile Naționale de Redresare și Reziliență (PNRR). Astfel, UE asigură resursele pentru prioritățile sale politice, precum digitalizarea și Green Deal, totodată oferind flexibilitate pentru a răspunde la circumstanțe neprevăzute.

5.2. Despre Bugetul UE

- Doar 18% din bugetul UE este gestionat direct de Comisia Europeană.
- 8% este gestionat indirect prin organizații internaționale, agenții descentralizate, țări terțe, etc.
- 74% din fonduri sunt cheltuite împreună cu statele membre sub ceea ce se numește "management partajat".

Descrierea fondurilor

Fondurile europene structurale și de investiții (FESI) sau fondurile europene „clasice” reprezintă cinci fonduri majore:

1. Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) - Sprijină dezvoltarea regională și urbană.
2. Fondul Social European (FSE) - Se concentrează pe ocuparea forței de muncă și pe incluziunea socială.
3. Fondul de Coeziune (FC) - Țintit către statele membre cu un Venit Național Brut (VNB) mai mic de 90% din media UE.

Proiect derulat de:

4. Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) - Vizează dezvoltarea rurală.
5. Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM) - Pentru pescuit durabil și inițiative maritime.

Alte Fonduri și Programe

- Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR): Instrumentul cheie al NextGenerationEU pentru a ajuta UE să iasă mai puternică și mai rezilientă din criza actuală.
- InvestEU: Oferă UE finanțare pe termen lung, atrăgând investiții private.
- Horizon Europe: Susține toate formele de cercetare și inovare.
- Programul Europa Digitală: Primul program al UE care urmărește să accelereze redresarea și să stimuleze transformarea digitală a Europei.

Diferențe față de alte Fonduri

- FESI se deosebesc de fondurile gestionate direct de Comisia Europeană (CE) sau de Planurile Naționale de Redresare și Reziliență (NRRPs), fiind gestionate la nivel național sau regional
- față de fondurile europene care se accesează direct la Bruxelles sau de cele prin PNRR, deși și aici pot exista diferite tipuri de beneficiari, acestea sunt printre principalele fonduri la care au acces autoritățile locale și regionale, existând fonduri dedicate lor
- fondurile sunt disponibile printr-un mecanism de pre-finanțare și cereri de rambursare după cheltuirea unui % de bani, pe o perioadă de 7 ani, cât durează CFM + încă 2-3 ani apoi (de exemplu, în 2023, în România sunt accesibile fondurile din CFM 2014-2020 pentru că acestea pot fi folosite în 2020+3 ani, dar și fondurile din CFM 2021-2027); de exemplu, în cazul PNRR, fondurile sunt disponibile doar o dată și trebuie cheltuite până în 2026, iar rambursarea nu se face pe baza % de bani cheltuiți, ci pe baza îndeplinirii unor jaloane convenite cu Comisia Europeană

5.3 Importanța FESI în Bugetare

- Finanțare suplimentară: Completează bugetele existente, permițând proiectelor care altfel ar fi financiar neviabile.
- Creștere impact investiții: Necesită co-finanțare din partea guvernelor naționale sau locale.
- Planificare pe termen lung: Permite o planificare financiară pe termen lung mai eficientă.

Transparența fiscală și participarea civică

- Monitorizare: Procesul bugetar devine mai transparent datorită supravegherii stricte a Comisiei Europene, iar informațiile privind proiectele sunt disponibile pe cohesiondata.ec.europa.eu și pe [Kohesio \(europa.eu\)](https://Kohesio.europa.eu)
- Angajament civic: Promovează participarea civică în deciziile bugetare pentru că toate Ghidurile privind programele operaționale trebuie puse obligatoriu în dezbateră publică

5.4. Cum vedem în bugete unde suntem cu absorbția fondurilor europene

În primul rând, putem vedea în fiecare lună care este absorbția fondurilor europene urmărind ceea ce se numește „[Balanța financiară netă](#)” (BFN), adică fluxurile financiare dintre România și Uniunea Europeană (cât plătim și cât primim). De exemplu, la 30 august 2023, situația arăta astfel:

5. SOLDUL FLUXURILOR

mil EURO

Denumire	2007-2022 execuția la 31.12.2022	Estimări 2023	2023 execuția la 31.08.2023	2007-2023 execuția la 31.08.2023
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B+C)	81,297.82	12,544.13	5,931.03	87,228.84
1. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2007-2013	36,685.40	X	X	36,685.40
2. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2014-2020	40,021.32	8,118.79	5,363.72	45,385.04
3. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2021-2027	844.75	775.70	567.31	1,412.06
4. NextGenerationEU 2021-2023	3,746.35	3,649.63	0.00	3,746.35
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	26,741.45	3,280.59	1,782.43	28,523.89
1. Contribuția României la bugetul UE	26,183.33	3,237.11	1,744.93	27,928.26
2. Alte contribuții	558.12	43.48	37.50	595.62
III. SOLDUL FLUXURILOR = I - II	54,556.36	9,263.54	4,148.60	58,704.96

De asemenea, pentru fiecare beneficiar (autoritate centrală sau locală), găsim în execuția bugetară referințe la fondurile europene, prin intermediul clasificății economice. Astfel, vom regăsi următoarele capitole:

LA CHELTUIELI

Titlul cu codul 56 – fondurile europene din perioada 2007-2013

56	Titlul VIII PROIECTE CU FINANTARE DIN FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE (FEN) POSTADERARE
56.01	Programe din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)
56.01.01	Finanțarea națională
56.01.02	Finanțarea externă nerambursabilă
56.01.03	Cheltuieli neeligibile
56.01.04	Cheltuieli din sumele primite în cadrul mecanismului top up
56.01.05	Cheltuieli din alte sume primite din fonduri de la U.E. pentru programele operaționale finanțate în cadrul obiectivului convergență
56.01.06	Cheltuieli din sume din dobânzi destinate cofinanțării programelor operaționale finanțate în cadrul obiectivului convergență al Politicii de Coeziune 2007-2013
56.02	Programe din Fondul Social European (FSE)
56.02.01	Finanțarea națională
56.02.02	Finanțarea externă nerambursabilă
56.02.03	Cheltuieli neeligibile
56.02.04	Cheltuieli din sumele primite în cadrul mecanismului top up
56.03	Programe din Fondul de Coeziune (FC)
56.03.01	Finanțarea națională
56.03.02	Finanțarea externă nerambursabilă
56.03.03	Cheltuieli neeligibile
56.03.04	Cheltuieli din sumele primite în cadrul mecanismului top up
	Cheltuieli din alte sume primite din fonduri de la U.E. pentru programele operaționale finanțate în cadrul obiectivului

Și fondurile europene din perioada 2021-2027:

Proiect derulat de:

56.48	Programe finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), aferente cadrului financiar 2021-2027
56.48.01	Finanțare națională
56.48.02	Finanțare externă nerambursabilă
56.48.03	Cheltuieli neeligibile
56.49	Programe finanțate din Fondul Social European Plus (FSE+), aferente cadrului financiar 2021-2027
56.49.01	Finanțare națională
56.49.02	Finanțare externă nerambursabilă
56.49.03	Cheltuieli neeligibile
56.50	Programe finanțate din Fondul de Coeziune (FC), aferente cadrului financiar 2021-2027
56.50.01	Finanțare națională
56.50.02	Finanțare externă nerambursabilă
56.50.03	Cheltuieli neeligibile
56.51	Programe finanțate din Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ), aferente cadrului financiar 2021-2027
56.51.01	Finanțare națională
56.51.02	Finanțare externă nerambursabilă
56.51.03	Cheltuieli neeligibile

Titlul cu codul 58 – fondurile europene din perioada 2014-2020:

58	TITLUL X PROIECTE CU FINANȚARE DIN FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE AFERENTE CADRULUI FINANCIAR 2014-2020
58.01	Programe din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)
58.01.01	Finanțarea națională
58.01.02	Finanțarea externă nerambursabilă
58.01.03	Cheltuieli neeligibile
58.02	Programe din Fondul Social European (FSE)
58.02.01	Finanțarea națională
58.02.02	Finanțarea externă nerambursabilă
58.02.03	Cheltuieli neeligibile
58.03	Programe din Fondul de Coeziune (FC)
58.03.01	Finanțarea națională
58.03.02	Finanțarea externă nerambursabilă
58.03.03	Cheltuieli neeligibile
58.04	Programe din Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR)
58.04.01	Finanțarea națională
58.04.02	Finanțarea externă nerambursabilă

Codurile 60 și 61 pentru PNRR (unde avem atât granturi, cât și împrumuturi):

Titlu	Articol	Alineat	DENUMIREA INDICATORILOR
60			Titlul XII „Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR”
	60.01		Fonduri europene nerambursabile
	60.02		Finantare publica naționala
	60.03		Sume aferente TVA
	60.04		Transferuri din bugetul de stat către beneficiari instituții publice finanțate partial sau integral din venituri proprii pentru derularea proiectelor din PNRR
		60.04.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.04.02	Finantare publica naționala
		60.04.03	Sume aferente TVA
	60.05		Transferuri din bugetul de stat către bugetele locale pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.05.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.05.02	Finantare publica naționala
		60.05.03	Sume aferente TVA
	60.06		Transferuri din bugetul de stat către întreprinderi publice și institute naționale de cercetare-dezvoltare pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.06.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.06.02	Finantare publica naționala
		60.06.03	Sume aferente TVA
	60.07		Transferuri din bugetul de stat către Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.07.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.07.02	Finantare publica naționala
		60.07.03	Sume aferente TVA
modif den 2023	60.08		Transferuri din bugetul de stat către entități de drept privat și către beneficiari alții decât instituții publice pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.08.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.08.03	Sume aferente TVA
	60.09		Alte cheltuieli ocazionate de implementarea PNRR
	60.10		Transferuri din bugetul de stat către responsabili de implementare a investițiilor specifice locale pentru derularea proiectelor din PNRR
		60.10.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.10.02	Finantare publica naționala
		60.10.03	Sume aferente TVA
	60.11		Transferuri din bugetul instituțiilor publice și activitatilor finanțate integral sau partial din venituri proprii către entități private pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.11.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.11.02	Finantare publica naționala
		60.11.03	Sume aferente TVA
61			Titlul XIII „Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR”
	61.01		Fonduri din împrumut rambursabil
	61.02		Finantare publica naționala
	61.03		Sume aferente TVA
	61.04		Transferuri din bugetul de stat către beneficiari instituții publice finanțate partial sau integral din

De asemenea, regăsiți centralizate toate programele de investiții europene și situația plăților în pagina „[Programe](#)” de pe site-ul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.

6. Modele

6.1. Model cerere dezbatere buget local

Domnule Primar,

NUMELE ASOCIAȚIEI MELE își manifestă prin prezenta solicitare interesul față de **procedura de consultare publică cu privire la Proiectul de buget al NUMELE ORAȘULUI pe anul 202**. Ne dorim o administrație publică deschisă și transparentă, care să mizeze pe implicarea cetățenilor și care să demonstreze constant responsabilitatea față de comunitate. Considerăm că Primăria **NUMELE ORAȘULUI** aderă la aceleași principii, de unde și inițiativa de a solicita organizarea de evenimente publice, deschise cetățenilor și societății civile, pentru a dezbate proiecte cu impact asupra comunității.

Proiectul de buget al **NUMELE ORAȘULUI** a fost publicat pe site-ul primăriei și cetățenii au posibilitatea de a trimite sesizările, observațiile și punctele de vedere până la data de **se adaugă 15 zile de la data publicării bugetului** la adresa de corespondență electronică dedicată, însă credem că este necesară organizarea unei dezbateri publice pe acest subiect. Ținând cont de faptul că bugetul este fundamental pentru funcționarea orașului nostru, găsim extrem de important ca un proces cât mai amplu de deliberare, cu concursul a cât mai mulți factori sociali, să aibă loc.

Având în vedere cele expuse anterior, în temeiul articolului [8 b\) din Legea 273/2006](#) privind finanțele publice locale privind obligativitatea dezbaterii publice a proiectului de buget local, cu prilejul aprobării acestuia, dar și în baza [art. 39 \(3\)](#) al aceleiași legi („locuitorii unității administrativ-teritoriale pot depune contestații privind proiectul de buget în termen de 15 zile de la data publicării sau afișării acestuia”), precum și în temeiul [art. 7 alin. 9 din Legea 52/2003](#) privind transparența decizională în administrația publică, **solicităm organizarea unei dezbateri publice asupra proiectului de buget al NUMELE ORAȘULUI pentru anul 202**.

Considerăm că accesibilitatea este o prioritate, astfel încât credem că un astfel de eveniment ar trebui organizat în format hibrid, ceea ce permite participarea fizică, dar și online, a celor interesați.

Vă rugăm așadar să comunicați public data, locul și ora la care urmează a fi organizată dezbaterea, împreună cu detaliile pentru participarea online.

Cu stimă,
Echipa **NUMELE ASOCIAȚIEI MELE**

Proiect derulat de:

6.2. Model contestație buget local

Către,
Consiliul Local

Stimați consilieri locali,

Subsemnatul (a) / (i), locuitor (i) ai UAT,
domiciliat în, identificat prin, formulez (ăm) prezenta

Contestație

la proiectul bugetului de venituri și cheltuieli pe anul

prin care solicităm Consiliului Local ca anterior aprobării proiectului
de buget de venituri și cheltuieli pentru anul să modifice următoarele
aspecte:

.....

În cazul admiterii contestației, amendamentele la bugetul local pentru anul
..... sunt:

În drept, prev. art. 39 alin. 3 și alin. 5 din Legea nr. 273/2006

Semnătura,

6.3. Model amendament buget local

Procedura

Parcursul proiectelor legii bugetului de stat și proiectul legii bugetului asigurărilor sociale presupune și dezbateră parlamentară, având în vedere caracterul de lege al acestora conf. prev. art. 62 alin. 2 lit. b), art. 138 Constituția României și prev. art. 16 alin. 1 lit. a) din Legea nr 500/2002. Din punct de vedere al procedurii parlamentare sunt aplicabile prev. art. 17 din Legea nr. 500/2002 și ale Regulamentului activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului (publicat în M.O. 623/07.07.2023). Deși denumirea sa este de „regulament”, caracterul juridic al acestuia este de lege.

În urma depunerii proiectelor de către Guvern la Parlament, acestea se trimit de către birourile permanente, spre dezbateră și avizare, comisiilor celor două camere pentru probleme de buget și finanțe. Comisiile de specialitate avizează doar acele capitole care intră sub incidența obiectului lor de activitate. (art. 61 din Regulament).

Procedura aprobării celor două legi ale bugetelor fac obiectul procedurii speciale prevăzută la art. 60 și urm. din Regulament. De asemenea, prev. art. 17 din Legea nr. 500/2002 impun o serie de limitări ale dezbaterii parlamentare. Din punct de vedere formal amendamentele depuse la proiectele legilor bugetelor nu se pot dezbate dacă nu respectă structura prevăzută la art. 36 alin. 1 din Legea nr. 500/2002, respectiv „Bugetele se aprobă de Parlament pe ansamblu, pe părți, capitole, subcapitole, titluri, articole, precum și alineate, după caz, și pe ordonatorii principali de credite, pentru anul bugetar, precum și creditele de angajament pentru acțiuni anuale și multianuale”.

O altă limitare este cea referitoare la imposibilitatea aprobării unor amendamente prin care s-ar depăși deficitul bugetar (art. 17 alin 3 din Legea nr. 500/2002). Consecința evidentă este și ea prevăzută în mod expres la alin. 31 al art. 17 din Lege, respectiv că orice amendament va presupune doar redistribuiri de sume între subdiviziuni ale clasificăției bugetare.

Proiect derulat de:

Amendamentele la proiectele de buget nu pot fi făcute în ședința comună de aprobare, conf. prev. art. 65 alin. 3 din Regulament.

Astfel, ca moment procedural al depunerii amendamentelor la legile bugetelor, acestea pot fi depuse în comisiile de fond sau în comisiile reunite de buget și finanțe. Birourile permanente în ședință comună aprobă și procedura de depunere a amendamentelor la cele două proiecte de legi. Aceste amendamente pot fi formulate fie individual de către parlamentari, fie de către grupurile parlamentare. În această privință se poate observa o neconcordanță între Procedura aprobată de birourile permanente și Regulament.

Procedura aprobată de către cele două birouri permanente conține, în anexă, și modelul amendamentelor ce urmează a fi formulate.

Modelul

România						
Județul						
[Unitatea Administrativ Teritorială]						
Inițiator(i):						
Tip amendament: ☐ modificare ☐ completare ☐ abrogare						
Amendament(e)						
la proiectul de hotărâre a consiliului local nr. /						
privind aprobarea bugetului local de venituri și cheltuieli pe anul						
Nr. Crt.	Capitol bugetar	Denumire proiect	Suma (mii lei)	Sursa de finanțare	Expunere de motive	Observații

Semnătură,

Proiect derulat de:

**Proiect derulat de Funky Citizens cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.*

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă.

Septembrie, 2023